

BEZPŁATNE CZASOPISMO POLONIJNE UKAZUJĄCE SIĘ W NIEMCZACH | "KONTAKTY" | IN POLNISCHER SPRACHE FÜR DEUTSCHLAND

KONTAKTY®

NR 370 | GRUDZIEŃ | 2025

1995-2025

TEL.: 030 / 324-16-32, FAX 030 / 375-91-850

e-mail: webmaster@kontakty.org

www.kontakty.org

AGENCJA IMPREZ ROZRYWKOWYCH KONTAKTY KLON ZAPRASZA NA
POLONIJNY BAL KARNAWAŁOWY
17 STYCZNIA 2026

OMEN-BAND

Bal odbędzie się w dniu 17 stycznia 2026 roku w sali Palais am See, Tegel, Wilkestr. 1.

Bilety do nabycia w biurze miesięcznika „Kontakty”

przy Ollenhauer Str. 45, 13403 Berlin, tel.: 030 324 16 32, 0178 6990385, 0176 21137428

e-mail: webmaster@kontakty.org

Drogie Czytelniczki, Drodzy Czytelnicy!

Grudzień w Berlinie to magia! Miasto rozświetla się tysiącami świateł, a każdy z nas szuka w tym czasie ciepła, wspólnoty i inspiracji. Dlatego w najnowszym wydaniu naszego magazynu zapraszamy Was do aktywnego udziału w wydarzeniach, które nie tylko pozwolą poczuć wyjątkowy klimat końcówki roku, ale także spotkać się, porozmawiać i wspólnie celebrować życie.

Nie sposób pominąć berlińskich jarmarków bożonarodzeniowych – aromat pierników, dźwięk kolęd i ciepło kubka z grzany winem tworzą atmosferę, której nie da się podrobić. Dla tych, którzy wolą aktywnie spędzać czas, polecamy zimowe spacerów, a dla spragnionych wrażeń – festiwale muzyczne i filmowe, które w grudniu wypełniają miejskie sceny i sale kinowe.

Warto odwiedzić targi Kunst im Karton, gdzie kreatywność nabiera niecodziennych form, a sztuka dosłownie... mieści się w pudełku. Miłośników natury i egzotycznych stworzeń zachęcamy do odwiedzenia giełdy terrarystycznej, pełnej fascynujących gatunków i pasjonatów, którzy z chęcią dzielą się wiedzą.

A jeśli szukacie wyzwania na finisz roku – dołączcie do Biegu Sylwestrowego, by wejść w Nowy Rok z uśmiechem, satysfakcją i pozytywną energią.

Z okazji Świąt Bożego Narodzenia życzymy Wam przede wszystkim spokoju, rodzinnego ciepła i pięknych chwil, które zostają w pamięci na długo. Niech te święta przyniosą Wam radość, dobroć i nadzieję, a Nowy Rok – zdrowie, pomyślność i spełnienie marzeń.

Wesołych Świąt i Szczęśliwego Nowego Roku!

Redakcja

Spis treści

PRAWO / ADWOKACI	str. 7
TEUMACZE	str. 9
NAUKA / PRACA	str. 11
NIERUCHOMOŚCI - kupno, sprzedaż, wynajem	str. 12
FINANSE / KSIĘGOWOŚĆ / UBEZPIECZENIA	str. 14
ZDROWIE	str. 17
USŁUGI / INNE	str. 25
MOTORYZACJA / TRANSPORT	str. 29
MATRYMONIALNE / TOWARZYSKIE	str. 29

Polska Misja Katolicka w Berlinie

„On będzie wołał do Mnie: «Ty jesteś moim Ojcem,
moim Bogiem, Opoką mojego zbawienia».

Na wieki zachowam dla niego łaskę
i trwale z nim będzie moje przymierze.”

(Ps 89,27–29)

W Jezusie spełniły się proroctwa Starego Testamentu o Bogu, który nie tylko prowadzi swój lud, ale sam przychodzi, by być pośród nas. Jezus nie mówi o Bogu dalekim. On pokazuje Boga, którego nie trzeba się bać: czułego, cierpliwego Ojca, zawsze gotowego podnieść i dać kolejną szansę. Dlatego Boże Narodzenie to nie tylko wzruszająca scena, ale przede wszystkim przełom w relacji Boga z człowiekiem. Bóg staje się bliski, dotykany. On zna nas po imieniu, zna nasze rany i nosi nasze ciężary. Wcielone Słowo otwiera drogę do relacji, która nie jest już tylko religijnym obowiązkiem, ale przyjaźnią – głęboką, intymną, przemieniającą.

I takiej głębokiej, mocnej relacji z Tym, który ma się narodzić, życzę wszystkim Rodakom mieszkającym w Berlinie.

Ks. Przemek Kawecki SDB
Proboszcz Polskiej Misji Katolickiej w Berlinie

Bóg się rodzi, moc truchleje
Pan niebiosów obnażony!
Ogień krzepnie, blask ciemnieje
Ma granice Nieskończony
Wzgardzony, okryty chwałą
Śmiertelny Król nad wiekami!
A Słowo Ciałem się stało
I mieszkało między nami

Cóż niebo, masz nad ziemiany?
Bóg porzucił szczęście Twoje
Wszedł między lud ukochany
Dzieląc z nim trudy i znoje
Niemąło cierpiał, niemąło
Żeśmy byli winni sami
A Słowo Ciałem ...

W nędznej szopie urodzony
Żłób Mu za kolebkę dano!
Cóż jest czym był otoczony?
Bydło, pasterze i siano
Ubodzy, was to spotkało
Witać Go przed bogaczami!
A Słowo Ciałem ...

Potem królowie widziani
Cisną się między prostotą
Niosąc dary Panu w dani
Mirrę, kadzidło i złoto
Bóstwo to razem mieszkało
Z wieśniaczymi ofiarami
A Słowo Ciałem ...

ŚWIĘTA BOŻONARODZENIOWE W PMK

WIGILIA

PASTERKA PMK

BAZYLIKA 22:00 & 24:00
SPANDAU 24:00
KARLSHORST 20:30

BOŻENARODZENIE

DRUGI DZIEŃ ŚWIĄT

MSZE ŚWIĘTE W PORZĄDKU
NIEDZIELNYM

REKOLEKCJE ADWENTOWE

“CZTERY MIŁOŚCI WOJTYŁY”

EUCHARYSTIA MODLITWA MARYJA BLIŹNI
W ŻYCIU ŚWIĘTEGO JANA PAWŁA II

5–8 GRUDNIA 2025

PIĄTEK, 5 GRUDNIA:

17.00 – ADORACJA NAJŚWIĘTSZEGO SAKRAMENTU
18.00 – MSZA ŚWIĘTA Z NAUKĄ REKOLEKCYJNĄ DLA MŁODZIEŻY
19.00 – KONFERENCJA DLA MŁODZIEŻY W DOMU JANA PAWŁA II

SOBOTA, 6 GRUDNIA:

7.00 – RORATY Z NAUKĄ REKOLEKCYJNĄ
12.00 – MSZA ŚWIĘTA Z NAUKĄ REKOLEKCYJNĄ
14.00 – KATECHEZA DLA MALUSZKÓW
18.00 – MSZA ŚWIĘTA Z NAUKĄ REKOLEKCYJNĄ
19.00 – NABOŻEŃSTWO FATIMSKIE

NIEDZIELA, 7 GRUDNIA:

10.15 – MSZA ŚWIĘTA Z NAUKĄ REKOLEKCYJNĄ
12.00 – MSZA ŚWIĘTA Z NAUKĄ REKOLEKCYJNĄ
16.00 – MSZA ŚWIĘTA DLA DZIECI Z NAUKĄ REKOLEKCYJNĄ
17.30 – RÓŻANIEC
18.00 – MSZA ŚWIĘTA Z NAUKĄ REKOLEKCYJNĄ

PONIEDZIAŁEK, 8 GRUDNIA:

7.00 – RORATY Z NAUKĄ REKOLEKCYJNĄ
12.00 – MSZA ŚWIĘTA Z NAUKĄ REKOLEKCYJNĄ
16.30 – MSZA ŚWIĘTA DLA DZIECI Z NAUKĄ REKOLEKCYJNĄ
17.30 – RÓŻANIEC
18.00 – MSZA ŚWIĘTA Z NAUKĄ REKOLEKCYJNĄ
19.00 – KONFERENCJA DLA RODZIN + WIECZÓR CHWAŁY
(ZAKOŃCZONE INDYWIDUALNYM
BŁOGOSŁAWIEŃSTWEM NAJŚWIĘTSZYM SAKRAMENTEM)

SPOWIEDŹ REKOLEKCYJNA ROZPOCZYNA SIĘ 30 MINUT PRZED KAŻDĄ MSZĄ ŚWIĘTĄ.

REKOLEKCJE POPROWADZI
KS. TOMASZ PODLEWSKI
Z WATYKAŃSKIEJ FUNDACJI JANA PAWŁA II. AUTOR KSIĄŻKI
PT. „JEZUSOWA KARDIOLOGIA” (NOMINOWANEJ
DO NAGRODY „FENIKS” W 2022 ROKU)
I KANAŁU O TYM SAMYM TYTULE NA PLATFORMIE „YOUTUBE”.
PASJONAT BIBLI, MARYI, POEZJI, GITARY, DUCHOWOŚCI,
PSYCHOLOGII I KAROLA WOJTYŁY.

Nela (część 2): "Państwo na wczasy tutaj przyjechali?"

"Z pieskiem nie wolno"

W Berlinie trafiliśmy do obozu na Marienfelde. Przyjął nas taki przystojny, wysoki blondyn. Amerykanin. Nie wiem skąd pochodził, czy z Nowego Jorku czy z Pensylwanii, ale ja mu opowiadałem tę naszą rodzinną historię. To w ogóle był taki paradoks, że żona musiała w tym obozie tak jak każdy inny Polak przebywać, choć przecież była z urodzenia Niemką, ale niemieckich dokumentów z oczywistych względów nie miała. Ten żołnierz na samym początku zapytał jeszcze, czy myślimy na wakacje tutaj przyjechać. Z Poznania nie mieliśmy daleko, więc byliśmy dość wypoczęci po podróży, walizki mieliśmy na tę podróż zupełnie nowe, no i byliśmy z pieskiem. No co dzień jednak musieliśmy go ukrywać, ponieważ posiadanie czworonoga w obozie było niedozwolone.

Jako rodzina z dzieckiem, bo przyjechaliśmy z nastoletnią Magdą, otrzymaliśmy pokój z aneksem kuchennym. Te pokoje były standardowe, jeden podobny do drugiego. Za każdym razem, chcąc wyjść z obozu, musieliśmy przechodzić przez biuro przepustek. To teraz sobie ciężko wyobrazić. Ten obóz, nasz pierwszy berliński dom, można teraz zwiedzać jako muzeum. Są tam ekspozycje, można pooglądać, jak wyglądały kwatery, obejrzeć zdjęcia osób, które tam przebywały. W takich warunkach zaczęło się nasze przygotowanie do nowego życia. Życia na obczyźnie. Mieliśmy jednak ten „lüks”, że mieliśmy tu rodzinę — w pewnym sensie rodzinę — bo to przecież ludzie, którzy pojawili się poniekąd nagle: trzech braci i siostrę moją Neli.

"Szkoła polska przyjmie do pracy nauczycieli"

Oczywiście zaczęliśmy od razu rozglądać się za jakimś zajęciem. W tamtych czasach głównym źródłem informacji była poczta pantoflowa, no i polski kościół. To tam, po jednej z niedzielnych mszy, wpadła nam w ręce ulotka z ogłoszeniem, że szkoła polska szuka nauczycieli. I tyle w sumie. Okazało

się, że reaktywuje się "Oświata". W sierpniu 1988 odbyło się spotkanie mające na celu wznowienie pracy tego działającego już wcześniej na terenie Berlina towarzystwa. To hasło na ulotce spowodowało, że właściwie na początku zgłosiło się więcej nauczycieli niż dzieci. Z dużą nadzieją, że pomysł się przyjmie i rozwinie, przystąpiły do pracy trzy pierwsze nauczycielki: Barbara Krajewska, Jola Małek i Aniela Krzyżaniak-Żabko, czyli moja Nela. W pierwszym założeniu tej szkoły miało być nauczanie tego, czego brakowało w szkołach niemieckich — a więc historii polskiej, geografii polskiej i oczywiście języka polskiego oraz kultury polskiej.

Oprócz tego — bo to była praca społeczna — każdy z obecnych w obozie uciekinierów albo azylantów, na własną rękę troszczył się, żeby znaleźć jakieś zajęcie. Moja żona, będąc historyczką z polskim dyplomem, oczywiście nie mogła uczyć w niemieckiej szkole. Trwały kłopoty z uznaniem naszych kwalifikacji. Nela w końcu dostała pracę w Caritasie, co w jakiś sposób tworzyło ramę dla wydarzeń z jej dzieciństwa. Miała też ponownie kontakt z uczniami — ten raz, dwa razy w tygodniu, kiedy odbywały się zajęcia w "Oświacie" dawały jej poczucie spełnienia. Ja znalazłem zajęcie jako kierowca. Nie znając miasta, byłem odpowiedzialny za dystrybucję gotowych posiłków do kantyn przy berlińskich biurach Finansamtów. Czasem przewożąc te pojemniki, musiałem ostro

przyhamować i zupa mieszała się z gulaszem. Raz, przy drobnej stłuczce, pomidorowa wręcz lała mi się na głowę. Policjanci, którzy przyjechali do tej „kraksy”, nie mogli się oprzeć w wyrażeniu, że zalewa mnie krew. Cóż, dalecy od prawdy nie byli. Na przestrzeni lat w Berlinie pracą najbliższą mojemu wykształceniu i pasji było zatrudnienie w hotelu dla sportowców. A w Polsce szkoliłem przecież mistrzynie.

"Od dziś świętujesz urodziny w sierpniu"

W międzyczasie, żeby uregulować kwestie pochodzenia i obywatelstwa Neli, musieliśmy się przegrzebać przez szereg dokumentów, archiwów, aby poukładać szczerunkowe informacje związane z dzieciństwem żony w jakąś chronologiczną całość. W tym bardzo pomogła nam rodzina Neli. Jej rodzona matka poczyniła już wcześniej szereg kroków prowadzących do zebrania stosownej dokumentacji. Pomagał nam też najstarszy brat Neli - Klaus, który mieszkał i pracował w Berlinie w BVG, jako kierowca autobusu. Spotykaliśmy go czasami w tej jego pracy jako pasażerowie.

No więc należało skompletować szereg metryczek, by wyrobić Neli dokumenty. I tak okazało się, że data urodzin Neli, która widnieje jeszcze na przykład na jej dyplomie ze studiów, musi być skorygowana. Przez lata świętowaliśmy nasze urodziny tego samego dnia — 14 grudnia. To był dla nas jakiś taki dodatkowy powód do radości i śmiechu — urodzić się tego samego dnia. W Berlinie jednak okazało się, że ta data urodzin była jedynie wskazana przy procesie adopcji, kiedy Nela dołączyła do rodziny Krzyżaniaków w Polsce. Jej urodziny w rzeczywistości przypadały na sierpień, więc po ponad trzydziestu latach hucznych obchodów łączonych urodzin, należało przywrócić do wyprawiania dwóch imprez. Właściwie nie był to dla nas wielki szok, takie to były czasy.

Wtedy archiwa pękały w szwach od metryk, świadectw urodzenia, świadectw ślubu, które wcześniej nie ujrzały światła dziennego — nigdy nie było wiadomo, do czego się tam człowiek dokopie po tych latach wojennej zawieruchy.

"Ale ma pani piękną golonkę"

W międzyczasie nasza Magda poszła do szkoły na Tempelhofie i odwiedzała często swoją prawowitą babcię Gertrudę, która po wojnie wróciła do swojego mieszkania przy Kreuzbergstraße. Córka przebywała z babcią często i chętnie, zbliżając trochę do niej Neli. Bo trzeba powiedzieć, że początkowo te kontakty były dość chłodne. Moja żona była nieufna i mocno zdystansowana — nie ma się co dziwić, przecież przez całe dotychczasowe życie nazywała mamą kogoś innego. Nela nie знаła nawet daty urodzin swojej rodzonej matki. Należałoby więc powiedzieć, że ich stosunki były raczej mało wylewne.

Na pewno pozytywny wpływ na budowanie relacji z matką miało rodzeństwo Neli. Klaus mocno pośredniczył w tych kontaktach. A z kolei już bardzo mocno zżyła się moja żona ze swoją przyrodną siostrą — Anitą. Szybko się poczuliśmy częścią tej rodziny. Chodziliśmy razem na potańcówki, zapraszaliśmy się na kolacje. Najmłodszy Detlef miał takie śmieszne powiedzenie. Kiedy chciał skomplementować czyjeś nogi, mówił: "ale ma pani piękną golonkę". Coś mu z tego języka polskiego w głowie zostało.

Zabieraliśmy więc rodzeństwo Neli na wszystkie imprezy, a z czasem, kiedy już regularniej zaczęliśmy wyjeżdżać na wakacje, również do Polski. Dzięki nam najbardziej na świecie pokochali

Mazury. Zachwycaliśmy się wspólnie setkami żuraw startujących w wody, zajądaliśmy się codziennie świeżymi węgorzami. Oni generalnie nie mogli przestać chwalić polskiej kuchni: kotlet schabowy, suróweczka, a polska Wigilia — dla tych ludzi to było nie do wyobrażenia, że tak można celebrować!

Przez pierwsze lata każde Boże Narodzenie spędzaliśmy w naszym mieszkaniu w Poznaniu. Nie wyobrażaliśmy sobie, że mogłoby być inaczej. W Poznaniu został nasz syn, który układał sobie tam powoli swoje dorosłe życie. Odwiedzaliśmy go często. Wozilo się wtedy dla bliskich czekolady z okienkiem. Ale choć w Berlinie nie wiodło się nam wtedy jakoś szczególnie, nie myśleliśmy o powrocie do Polski. Mimo swojego piękna, kultury, tradycji, Polska to było wtedy jednak państwo z kartonu.

"Najważniejsze, że ojca nie było w żadnych dokumentach"

Te wspólne kontakty z niemiecką rodziną Neli szybko poprowadziły nas w kierunku kwestii dla nas absolutnie najważniejszej — odkrycia przeszłości ojca Neli. Dla nas, wychowanych w czasach powojennych w Polsce, wszystko, co pachniało wojną, doniesieniami, egzekucjami, jakimkolwiek udziałem w wojnie albo przynależnością do partii było częścią traumy. Myśl, że tata Neli, choć nie brał udziału w jej wychowaniu, a kiedy Nela się rodziła, nie był już nawet mężem jej matki, mógłby należeć do partii nazistowskiej, była nie do zniesienia. Informacje na ten temat okazały się być na wyciągnięcie

Nela i Wiesław Żabko

ręki, i to zupełnie dosłownie, bo oboje rodziców Neli, mimo że po rozwodzie, mieszkali ze sobą wiele lat po sąsiedztwu.

Okazało się więc, że Guido — ojciec Neli miał na Kreuzbergu warsztat samochodowy, który przez całą wojnę świetnie prosperował. Był niesamowitym mechanikiem — potrafił rozpoznać, czy auto się do czegoś nadaje, wkładając jedną stronę śrubokrętu do ucha, a drugą przykładając do silnika. I w tych strasznych czasach, kiedy 85% mężczyzn z Berlina wcielono do Wehrmachtu, on został objęty jakimś wyjątkiem. Naprawiał samochody, miał stację benzynową, ale w wojsku nie służył. Nie ma go też w żadnych partyjnych dokumentach. Jak się o tym dowiedzieliśmy, to wielki kamień spadł nam z serc.

Ojciec Neli nie był jednak święty. Co tu wiele mówić, jako młody i bardzo przystojny mężczyzna prowadził w Berlinie dość rozwiązane życie. Krótko po rozwodzie z mamą Neli poznał w knajpie kelnerkę, z którą miał dwójkę dzieci. Anita była jego córką z tego związku. Guido kochał życie towarzyskie, a ze względu na fach, bardzo dobrze mu się wiodło. Z czasem zaczął namiętnie grać w pokera. Pewnego razu w trakcie jednej partyjki położył na stole klucze od swojego domu i powiedział "gramy o wszystko". Przegrał swoją willę, stację benzynową i warsztat.

Kiedy komornik przyszedł do niego odebrać resztę majątku, nie mógł się nadziwić, jak można tak się stoczyć. Podszedł do Guida, który leżał w kącie, na podłodze, i powiedział: „Proszę pana, musimy zabrać pianino, które tu stoi”. Guido — niezły aktor — zaczął płakać. Ja to słyszałem osobiście od komornika, który opowiadał mi tę historię. Złitował się wtedy nad Guido, wyjął 20 marek i powiedział: „Weź na jakiś obiad, a pianina nie widziałem.”

To pianino jest jedynym majątkiem, który pozostał po ojcu Neli — nie stacja benzynowa, nie warsztat samochodowy, nie willa. Jedynie ten instrument został po sobie. Stoi u nas do dziś. Ma ponad 100 lat.

“Zaczęło się od zapominania kluczy. Każdemu może się zdarzyć”

Nela całe życie była zainteresowana powstaniem warszawskim. Jako historyczka, znająca historię starożytną i współczesną na wskroś, akurat ten okres sobie upodobała. Czasem, w te lepsze dni, sadzamy ją przy tym stuletnim pianinie, i ona wtedy gra i śpiewa powstańcze piosenki. I płacze przy tym. To się nie zmieniło — muzyka nadal ją bardzo wzrusza. Zmieniło się jednak wszystko inne.

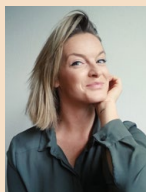
Zaczęło się niewinnie kilka lat temu: to zapominała kluczy, to nie pamiętała jakie-

goś drobiazgu z życia codziennego. Wtedy nie były to objawy zbytnio alarmujące. Kiedy jednak pewnego dnia wsiadała w autobus na lotnisko i nie wiedziała, jak wrócić do domu, spodziewaliśmy się oczywistej diagnozy. Alzheimer to taka choroba, która dotyka przede wszystkim bliskich. Bo Nela nie jest za bardzo świadoma tego, co się z nią dzieje. Żyje w swoim świecie. To my z bólem obserwujemy, jak osoba, którą znaliśmy całe życie, zmienia się nie do poznania. Gaśnie w niej ta isierka.

Tyle lat wracałem do słów tego Amerykanki, tyle osób, które znało nasze rodzinne trajektorie mówilo, że warto je jakoś spisać, zachować dla innych. Spóźniliśmy się. Jeszcze kilka lat temu Nela opowiedziałaby swoją historię zupełnie sama. Ale teraz trudno z nią nawiązać jakiegokolwiek kontakt. W lepsze dni jest świadoma choroby, w gorsze — zupełnie nie wie kim jesteśmy. Więc tak, jak w dniu przyjazdu do Berlina, to ja opowiadałem jej historię, tak i teraz ponownie biorę na siebie to zadanie — tym razem, by ocalić ją od pełnego zapomnienia.

*Pierwsza część rodzinnej historii Państwa Żabko ukazała się w listopadowym wydaniu KONTAKTÓW (11/2025).

Anna Burek

FELIETON

Pisząc ten tekst, spełniam jedno ze swoich większych marzeń. Z marzeniami jest tak, już to kiedyś pisałam, że trzeba uważać, co się marzy. I jeszcze bardziej trzeba mieć na uwadze, że one spełniać mogą się trochę na opak. No i ostatecznie — że jak już się spełnią, to szukać trzeba kolejnych. Nic to jednak. Siedzę na razie i sączę bliżej nieznany trunek, który postawił mi na stole miły nieznany mi pan, tłumacząc mi w nieznanym języku, co to takiego, co tak ochoczo mi serwuje. Mam co chciałam, poprosiłam przecież o coś lokalnego, ale nie wino.

Spędzam miesiąc we Włoszech, objeżdżając małe miasteczka, o których bóg zapomniał, nazw nie potrafię wymówić, a ich jedyny supermarket zamyka się o osiemnastej, nie pozostawiając mi wyboru innego niż pałaszować z apetytem lokalne przysmaki w uroczych osteriach, trattoriach i barach, siedząc na drewnianych, niewygodnych krzesłach, a niewygodę tę zapijając winem. Karmię brzuch pistacjowym gelato na zmianę z makaronem z ragu, posypując wszystko bez wyjątku obficie parmezanem i zastanawiając się, czy jest sens wracać do Berlina, skoro taniej chyba jednak będzie wykupić noclegi na kolejny miesiąc niż wymienić całą garderobę na większy rozmiar. Poza tym, słyszałam, że w Berlinie słońca brak, a tu nareszcie widzę sens używania kremu z filtrem w zimie.

Małe miasteczka mają swój urok. Sezon kończy się tu dużo wcześniej, jeśli w ogóle zaczyna, bo brak w nich dużych parkingów autokarowych i sklepów z pamiątkami. Kawa kosztuje tyle co kaczka za kilka butelek piwa w Berlinie, a zamiast rogalika z kremem pistacjowym, w kawiarniach królują łakocie pod nazwami "brutti ma buoni" co w wolnym tłumaczeniu przekłada się chyba na ciastka, które moja babcia robiła z resztek po świątecznych polewach. Małe miasteczka zmuszają do dobrej organizacji czasu. Każdy lokal otwarty jest w wybrane dni tygodnia, bo że w dziwnych porach nieodpowiadających polskiemu nawykowi żywieniowemu, wspominać nie muszę. Na kawę trzeba rano, bo po południu to już gdzie indziej i raczej na wino. Wieczorem gdziekolwiek, gdzie dobrze karmią, ale zakupy trzeba ogarnąć wcześniej, bo market czynny tylko do zmierzchu. Że w południe wszystko zamknięte, to już wiemy.

Wyznacza więc to żywe zainteresowanie jedzeniem i piciem w połączeniu z dość ruchomym harmonogramem otwarcia przybytków rozpusty, pewny rytm dzienny, do którego w miasteczku dostosowują się wszyscy, którzy głodni i spragnieni. A tak opisać można by chyba przeciętnego Włocha. Ładują więc w tym samym

czasie na kawie, o podobnej porze na winie, dokładnie pięć minut przed zamknięciem w kolejce do kasy. Kotłują się wokół siebie, przytulają, całują, ściskają, czochrają dzieciom włosy i macają najwzajem sweeterki z najwyższej jakości wełny. A przede wszystkim — nieustannie, zbyt głośno, z entuzjazmem godnym zawodowców — gadają. Non stop mówią.

Nie było to dla mnie zaskoczeniem. Przyznaję, z pewną premedytacją planowałam pobyt w małych włoskich miasteczkach, wiedząc, że skoro gadają tu do siebie wszyscy i wszędzie, gadać będę i ja. A wiadomo, że w nauce języka, mówienie jest najtrudniejsze. Gadałam więc już po pogodzie (tak mi się zdaje, bo pan wskazywał palcem na niebo), gadałam o różnicy między Rzymem a Florencją (podstawowe przymiotniki, czas teraźniejszy, nie ma mowy o pomocy), gadałam też o smakach pizzy i o przyczynach wyludniania się małych miasteczek (i to wszystko w jednym zdaniu, mam wrażenie, bo rozmówca nie zrobił przerwy na oddech). Czasem nie gadałam wiele, a proste "si", którego udzieliłam w odpowiedzi na niezrozumiałe pytanie, zaprowadziło mnie do ogrodu sąsiada, co w skutkach okazało się brzemienne i obrodziło kilogramami kaki powpychanych we wszystkie moje kieszenie.

Mogę mieć Włochy w domu. Ta myśl pojawiła się we mnie w drugim tygodniu pobytu w małych włoskich miasteczkach. Bo odwiedziłam Kotlinę Kłodzką jesienią i nigdzie, absolutnie nigdzie, nie widziałam takiego złota sypiącego się z drzew. Zjechałam lubuskie winnice i choć nie jest to Morellino di Scansano, spokojnie mogłoby koło niego stać. Odwiedzam rodziców w małym miasteczku na śląsku, gdzie piję absolutnie najlepszą kawę, a po ciastka typu jabłuszko i jagodzianki w piekarni Społem ustawia się w sezonie kolejka od samego rana. Małe polskie miasteczka różnią się od małych włoskich miasteczek zasadniczą kwestią. Nie gadamy.

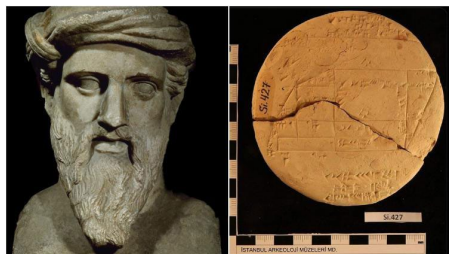
I w sumie rozumiem, dlaczego. Fajnie czasem wejść-wyjsć i załatwić coś w przerwie na papierosa. Dobrze jest napić się kawy nad książką. Czasem na litość trzeba też wykonać jakąś konstruktywną pracę. Ale gdybym chciała, mogłabym sobie Włochy zrobić w domu. Zapytać sąsiada, czy też mu wieje z okien. Odezwać się do sprzedawcy w Netto, żeby skomentować pogodę. W restauracji wygłosić rozprawkę na temat wyższości pizzy na cienkim cieście nad wszystkimi innymi. A starą ciotkę, koło której co roku sadzana jestem przy wigilijnym stole, zapytać po prostu, jak leci. Tak w tym roku zrobię. Spędzę święta po włosku — będę jeść gluten, owoce rzeki, popijając polskie digestiva i paplać. Paplać bez umiaru. Będę miała Włochy, za którymi non stop tęsknię w domu, Włochy DiY, Polish edition. Pewnie też i limited, bo ile przecież można gadać.

Anna Burek

WARTO WIEDZIEĆ

Czego nie uczą w szkołach i co na to oficjalna nauka ?

Pitagoras Tabliczka

Revolucja w Historii i Geometrii: Czy Piramidy Kryją Więcej Niż Myślimy?

W dobie, gdy zdaje się, że historia została już spisana, od czasu do czasu pojawiają się odkrycia, które wstrząsają jej fundamentami. Są to chwile, w których przeszłość, uzbrojona w nowoczesną technologię, rzuca wyzwanie naszym ustalonym przekonaniom.

Dwa fascynujące przykłady – babilońska tabliczka Si.427 oraz Projekt Khafre z wykorzystaniem metody SAR – doskonale ilustrują, jak archeologia i technika mogą zmieniać nasze postrzeganie starożytnych cywilizacji.

Si.427: Babiloński Tryumf nad Pitagorasem?

Przez wieki grecki filozof i matematyk **Pitagoras** uchodził za ojca słynnego twierdzenia o trójkącie prostokątnym. Tymczasem, jak ujawniło pełne zrozumienie tabliczki **Si.427**, historia ta wymaga istotnej korekty.

Odkryta w 1894 roku na terenie dzisiejszego Iraku, tabliczka ta, datowana na około 3700 lat (czyli na okres starobabiloński), jest dziś dowodem na to, że starożytni miernicy Mezopotamii nie tylko znali, ale i rutynowo stosowali zasady geometryczne, które dziś przypisujemy Pitagorasowi.

Si.427 to w zasadzie **dokument katastralny**, służący do precyzyjnego wyznaczania granic gruntów.

Archeolodzy i matematycy, analizując jej zapisy, odkryli, że Babilończycy wykorzystywali **trójki pitagorejskie** (czyli trzy liczby całkowite, które mogą być długościami boków trójkąta prostokątnego, np. 3, 4, 5) do tworzenia idealnych kątów prostych na **długo przed narodzinami Pitagorasa** (około 1000 lat wcześniej).

Mechanizm z Antykithiry

To odkrycie nie umniejsza wkładu Pitagorasa w teorię matematyki, ale radykalnie **zmienia perspektywę historyczną**. Dowodzi, że matematyka starożytnej Mezopotamii nie była jedynie zbiorem abstrakcyjnych formuł, lecz **wyrafinowanym narzędziem** służącym do rozwiązywania bardzo **praktycznych problemów** związanych z pomiarami, budownictwem i gospodarką gruntami.

Starożytny Babilon, dzięki takim innowacjom, jawi się jako cywilizacja o zaskakująco zaawansowanej wiedzy inżynierskiej.

Mechanizm z Antykithiry: Komputer Starożytności

Jeśli Babilończycy wyprzedzili Greków w geometrii, to sami **starożytni Grecy** byli autorami cudu techniki, który do dziś budzi podziw. **Mechanizm z Antykithiry**, wydobyty z wraku statku u wybrzeży greckiej wyspy Antykithira w 1901 roku, jest tego najlepszym dowodem.

To, co początkowo wyglądało na zlepiony kawałek skorodowanego brązu, okazało się być **najstarszym znanym analogowym komputerem**. Datowany na II lub I wiek p.n.e., mechanizm składa się z misternie połączonych ponad **30 kół zębatach** o różnych rozmiarach i zębach.

Pełnił funkcję **astronomicznego kalkulatora**, zdolnego do przewidywania pozycji ciał niebieskich (Słońca, Księżyca, a być może i planet), zaćmień, a także do śledzenia cykli kalendarzowych, w tym terminów starożytnych igrzysk olimpijskich.

Poziom precyzji i inżynierii konieczny do stworzenia tego urządzenia był **bezprecedensowy** i przewyższał wszystko, co powstało przez kolejne tysiąc lat. Mechanizm z Antykithiry podważył długo utrzymywany pogląd, że starożytna technologia była ograniczona do prostych maszyn.

Dowodzi on, że w greckim świecie hellenistycznym istniała wiedza z zakresu **złożonej mechaniki precyzyjnej** – dziedziny, której odrodzenia spodziewano się dopiero w późnym średniowieczu lub wczesnym renesansie.

To archeologiczny dowód na to, że zaawansowane myślenie inżynierskie i matematyczne istniało już w antyku.

Projekt Khafre: Nowe Horyzonty pod Piramidami

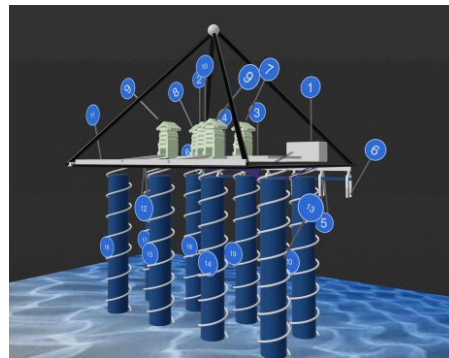
Jeśli babilońska glina rzuca światło na naszą przeszłość intelektualną, to nowoczesna technologia radarowa może dosłownie ujawnić to, co kryje się pod piaskami historii.

W marcu 2025 roku, na konferencji we Włoszech (m.in. w Castel San Pietro Terme), grupa naukowców ogłosiła wyniki **Projektu Khafre** (Chefrena), wywołując burzę w świecie archeologii.

Corrado Malanga (Uniwersytet w Pizie) i **Filippo Biondi** (Uniwersytet Strathclyde/Glasgow) wykorzystali innowacyjną technologię **zdalnego obrazowania radarowego z syntetyczną aperturą (SAR)**, by zajrzeć pod grunt Strefy Giza, ze szczególnym uwzględnieniem **Piramidy Chefrena**.

Metoda SAR, wspierana przez analizę mikroruchów sejsmicznych (tzw. SAR Doppler Tomography), pozwala na stworzenie **tomograficznego obrazu 3D** z niespotykaną dotąd precyzją.

Sygnały satelitarne (pochodzące np. z systemu COSMO-SkyMed) są przetwarzane na fale dźwiękowe, aby dosłownie „przesłuchać” wnętrza Ziemi i struktur.

Piramidy struktury

Rzekome **odkrycie** było spektakularne: nieznane, **rozległe podziemne struktury** – być może całe podziemne miasto lub kompleks – ukryte pod Piramidą Chefrena.

Warto jednak pamiętać, że sam Malanga i Biondi już wcześniej, w **październiku 2022 roku**, opublikowali w recenzowanym czasopiśmie Remote Sensing pracę, w której opisali użycie tej metody do identyfikacji **nieznanych komór, ramp i wewnętrznych struktur** wewnątrz samej **Wielkiej Piramidy** (Cheopsa/Khnum-Khufu).

To wcześniejsze, recenzowane badanie potwierdziło ogromny potencjał SAR w archeologii.

Wnioski z marca 2025 roku o podziemnym mieście są jednak na razie **wysoce kontrowersyjne**. Podobnie jak w przypadku wielu sensacyjnych doniesień, wymagają one **niezależnej weryfikacji** i badań terenowych. Choć naukowcy ci dostarczyli dowodów na to, że pod piramidami znajdują się **anomalie**, dopiero bezpośrednie badania gruntu potwierdzą, czy mamy do czynienia z naturalnymi zjawiskami, czy z pozostałościami nieznanego cywilizacji.

Nauka Jako Narzędzie Demistyfikacji

Zarówno historia Si.427, jak i Projekt Khafre, uczą nas jednej fundamentalnej rzeczy: **historia to nie monolit**, lecz ciągle aktualizowana opowieść.

Babilońska tabliczka, cierpliwie czekająca na dekodowanie przez ponad sto lat, dowiodła, że **praktyka wyprzedziła teorię** o całe milenia, demistyfikując „grecki cud” geometrii.

Z kolei Projekt Khafre, nawet jeśli jego najbardziej sensacyjne twierdzenia zostaną ostatecznie zdyskredytowane, z całą pewnością potwierdził, że **nowe technologie geofizyczne** stają się kluczem do **przepisywania archeologii**. Pozwalają nam one zajrzeć pod powierzchnię, literalnie i w przenośni, i odróżnić legendę od rzeczywistości.

W obu przypadkach klucz do odkrycia leżał nie w topacie, lecz w **nowym sposobie patrzenia** na dostępne dane: czy to na glinianą tabliczkę, czy na satelitarne sygnały radarowe.

W tym też tonie życzę Państwu świeżego i przede wszystkim skutecznego spojrzenia zarówno w sentymentem na Stary, jak i z nadzieją na Nowy Rok. Oby był dla nas lepszy i spokojniejszy.

Bartosz Drajling
Finanzdienstleistungen
Berlin-Wilmersdorf
T: 01511 8666 445
F: 030 92109905
M: drajling.finanz@web.de

Matuschewski
RECHTSANWÄLTE BERLIN

Oferujemy **szybkie terminy!**

Rozmowa z adwokatem odbywa się zawsze w języku polskim

- **PRAWO KARNE**
- **PRAWO CYWILNE**
- **PRAWO RODZINNE**
- **PRAWO DROGOWE**
- **PRAWO BUDOWLANE**

Tel. Nr. **030 48 82 57 48** | **+49 176 7311 2026**
www.polski-adwokat-berlin.de

Nürnberger Straße 49, 10789 Berlin, U-Bahnhof: Kurfürstendamm lub Wittenbergplatz

KANCELARIA ADWOKACKA **LUIZA A. KIJOWSKA**

Adwokat
Fachanwältin für Verkehrsrecht
Kurfürstenstraße 23
10785 Berlin

Tel.: 030 - 311 66 92 - 6
Fax: 030 - 311 66 92 - 7
Mobil: 0178 - 197 90 53

info@ra-kijowska.de
www.ra-kijowska.de

Służę Państwu z pomocą:

- prawo ruchu drogowego

Regulacja wypadków w Polsce i w Niemczech według prawa Unii Europejskiej.

- prawo rodzinne

- prawo cywilne

- prawo karne i wykroczeń
(Ogólne prawo karne, o charakterze seksualnym, narkotyków i nieletnich.)

Mecenas Kijowska rozmawia po polsku i niemiecku.

np

Rechtsanwältin
NATALIA M. POSPIESZNA

- PRAWO RODZINNE, ROZWODY
- PRAWO DROGOWE I KARNE
- PRAWO GOSPODARCZE, WINDYKACJA
- PRAWO UMÓW, ODSZKODOWANIA
- NAJEM I NIERUCHOMOŚCI

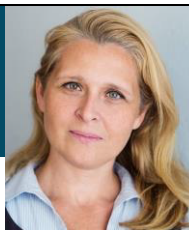
+49 (0) 163 9287 373

Kluckstr. 36 · 10785 Berlin · T +49 (0) 30 / 629 330 44
F +49 (0) 30 / 629 330 440 · office@np-law.de · www.np-law.de

Monika Gdaniec

Adwokat
Fachanwältin für Familienrecht
Specjalistka do spraw rodzinnych

Porady i reprezentacja w sprawach prawa rodzinnego i prawa przemocy domowej:

- separacja	- władza rodzicielska
- rozwód	- ustalenie widzeń z dziećmi
- mieszkanie małżeńskie	- ustalenie i podważenie ojcostwa
- podział majątku	- ustalenie miejsca zamieszkania dziecka
- alimenty separacyjne	- alimenty dziecięce i dzieci pełnoletnich
- przemoc domowa	- porwanie dziecka przez rodzica

Nürnberger Straße 24A
10789 Berlin

www.gdaniec.eu
kanzlei@gdaniec.eu

Telefon: 030/ 397 28 682
Fax: 030/ 397 28 683
WhatsApp: 01515 29 00 995
Facebook:
Adwokat Monika Gdaniec

UWAGA! Nowy adres!

Stefan Nowak
mecenas

Specjalista prawa rodzinnego

- uznany przez izbę adwokacką specjalista prawa rodzinnego
- wieloletnie doświadczenie w problemach z Jugendamten
- rozwody, alimenty, władza rodzicielska, kontakty z dziećmi itp.

UWAGA! Nowy adres!

Bergmannstr. 103, 10961 Berlin

Tel.: **+4930 / 611 33 14**, Mobil: **0177 888 76 03**

Fax: **+4930 / 611 19 05**

E-mail: stefan.nowak@t-online.de

KAMIL KUBITZ

ADWOKAT - RECHTSANWALT

Mówimy po polsku

Świadczymy usługi prawne w języku polskim w zakresie:

prawa pracy, w tym szczególnie:

- wypowiedzenie umowy o pracę
- świadectwo pracy
- odprawa/odszkodowanie (Abfindung)
- leasing pracowników (Arbeitnehmerüberlassung)
- płaca minimalna
- napomienie (Abmahnung)
- wynagrodzenie
- wynagrodzenie w okresie chorobowym

Doradzamy Państwu w dziedzinach prawa oraz reprezentujemy przed sądami i urzędami.

Kamil Kubitz

Rechtsanwalt/Adwokat

Wittenbergplatz 2
10789 Berlin

Tel.: 030/236377221

Fax: 030/236377269

E-Mail: kamilkubitz@aol.com

Kancelaria prawna Jhb.legal

Prawnicy specjalizujący się w prawie karnym

Od ponad 15 lat

Specjalizacja: prawo karne,
prawo karne skarbowe,
prawo cywilne, prawo pracy

Kontakt:

E-Mail: kontakt@jhb.legal

Internet: jhb.legal

Andreas Junge,
Adwokat

Telefon: polski/rosyjski 0157/37541355

Rechtsanwaltskanzlei

Grażyna Jopek

Rechtsanwältin i Radca prawny

Masz problemy prawne w Niemczech lub w Polsce?

Porady i obsługa prawna na gruncie prawa niemieckiego i polskiego
Reprezentacja przed sądami w Niemczech i w Polsce

Prawo cywilne (nakaz zapłaty)
rodzinne (rozwoły, alimenty)
spadkowe (testamenty, zachowek)
odszkodowania, prawo najmu
prawo karne, drogowe

Müllerstr. 156 A, 13353 Berlin
U-Bahn: Leopoldplatz
☎ 030 / 547 37 078
Mobil: 01791295896
gjopek@web.de

ANWALTSKANZLEI STEFAN SLABIK

PORADY W JĘZYKU POLSKIM I NIEMIECKIM

Szczególnie w kierunkach prawnych:

- PRAWO CYWILNE OGÓLNE - ALLGEMEINES ZIVILRECHT
- PRAWO PRACY - ARBEITSRECHT
- PRAWO CYWILNE I KARNE - DROGOWE -
VEHRKEHRSZIVIL- UND VEHRKEHRSSTRAFRECHT
- PRAWO UBEZPIECZENIOWE - VERSICHERUNGSRECHT

www.advocat-slabik.de

Adwokat Slabik mówi po polsku!

MOTZENERSTR. 51, 12277 BERLIN

W pobliżu S-Bahn S-2

Stacja Schichauweg ca. 300 m

Tel.: 030 / 72 0192 88

Fax: 030 / 72 0192 89

Mobil: 0179 / 395 03 27

e-mail: Raslabik@t-online.de

Esther Anna Watorowski Rechtsanwältin

Konsultacje i reprezentacja przed
sądami i urzędami na terenie Niemiec w
języku niemieckim i polskim w zakresie

prawa pracy

- ▶ nieprawidłowe wypowiedzenia
umów o pracę
- ▶ odszkodowania (Abfindungen)
- ▶ leasing i delegacja pracowników
- ▶ **Serwis:** Pomogę Ci wypełnić
wnioski, n.p. o emeryturę, stopień
niepełnosprawności

Nie wahaj się
porozmawiać z
Twoim
adwokatem.

Zarezerwuj termin
telefonicznie lub
online.

Kurfürstendamm 130, 10711 Berlin

Tel.: +49 (0)30 8170 28 32; Mobil: +49 (0) 163 47 63 758

E-Mail: info@eaw-recht.de

eaw.

www.eaw-recht.de

Rechtsanwalt & Strafverteidiger

- Adwokat & obrońca karny -

Kurfürstendamm 152, 10709 Berlin

Tel.: 030 - 80 96 26 31

Mec. Bartłomiej Kononowicz (U7: Adenauerplatz)

- Prawo karne (główna działalność)
- Prawo drogowe (wypadki etc.)
- Prawo rodzinne (rozwoły)
- Prawo cywilne (nakazy zapłaty etc.)

Porady w języku polskim i niemieckim

Fax: 030-80 96 26 32 Mobil: 0163 - 384 80 96

E-Mail: ra@kononowicz.de Internet: www.kononowicz.de

Rechtsanwaltskanzlei
in Kooperation (keine GbR)

Rechtsanwalt
Tomasz Kochanowski

Steuerberatungskanzlei

Steuerberaterin Dipl. Kffr.
Katarzyna Kochanowska

Spezialisacja

- * Prawo Karne
- * Prawo Pracy
- * Prawo Podatkowe
- * Obsługa Spółek
- * Prawo Rodzinne

Spezialisacja

- * zakładanie firm i spółek
- * pełna obsługa podatkowa i księgowa
- * profesjonalne doradztwo podatkowe z uwzględnieniem międzynarodowego prawa podatkowego

E-Mail: kanzlei-kochanowski@t-online.de

E-Mail: stb@kochanowska.de

Hohenzollerndamm 61, 14199 Berlin;

Tel.: 81 82 0003; Fax.: 81 82 0004

Sprechzeiten: Mo., Di., Do. 09:00 – 18:00, Mi. 09:00 – 16:00, Fr. 09:00 – 14:00

KANCELARIA ADWOKACKA

Rok założenia 2003

Peter Kupisz

Kompetentna opieka prawna jest drogą do sukcesu

Oferuję rzetelne porady oraz opiekę prawną w języku polskim i niemieckim w następujących dziedzinach prawa:

- prawo karne i drogowe
- prawo rodzinne
- prawo pracy
- prawo gospodarcze

Peter Kupisz

biuro:

Blumenstr. 49, 10243 Berlin
(nahe Alexanderplatz
am U-Bhf. Strausberger Platz)

tel.: 030 68 23 11 07

fax: 030 68 23 11 08

kom. 0163/ 53 494 53, e-mail: kupisz@gmx.de, www.kupisz.de

2026

34. FINAL SZTAB

AMY? ROBINY SVOJE

zdrowe brewarki namyki dzieci

BERLIN GRA W SOBOTE

24.01.2026

WYDARZENIA TOWARZYSZĄCE

2026

17.01-DAGMARA KORONA I MAGDALENA TUROWSKA KONCERT OD SERCA

18.01-BIEG "POLICZ SIĘ Z CUKRZYCĄ"

18.01-MORSOWANIE Z OŚWIATĄ

24.01-DAJ NURA ZA WRZUTKĘ

Więcej informacji już w styczniu

WÓJ SZTAB BERLIN

CHOROBY PRZEWODU POKARMOWEGO U DZIECI

TŁUMACZE

TŁUMACZ PRZYSIĘGŁY

Ewa Golabek-Alberth

Wszystkie tłumaczenia, krótkie terminy

tel.: 030 814 93 668 kom. 0152 226 79 474

fax: 030 21978655 golabek-alberth@vodafone.de

Braunschweiger Str. 50, 12055 Berlin, S/U Neukölln

Zygmunt J. Piątos

Tłumacz przysięgły języków niemieckiego i polskiego
Teksty ekonomiczne, techniczne, prawne, dokumenty

Tłumaczenia ważne także w Polsce !

Tel. (030) 262 68 04, Fax (030) 261 27 69

Mobil (0172) 30 78 355

Zygmunt@compuserve.com

14197 Berlin-Wilmersdorf, Johannisberger Str. 41A

Waldemar Maluński - tłumacz przysięgły jęz. niemieckiego

Po uzgodnieniu terminu niektóre tłumaczenia wykonuję na poczekaniu:
akty urodzenia, małżeństwa itp., zaświadczenia do ślubu!

Biuro: Emmentaler Str. 95, 13409 Berlin-Reinickendorf

Dojazd do Residenzstraße/Emmentaler Straße: U8, Bus 122 i 125

Tel.: (030) 57798194; tel. kom.: 0162 917 96 98; e-mail: info@maluski.de

Goście z przyszłości: młodzi dziennikarze w naszej redakcji

W listopadzie redakcja KONTAKTÓW miała wspaniałe, niespodziewane odwiedziny – przyszli do nas młodzi dziennikarze z Katharina-Heinroth-Grundschule! Spotkanie było pełne wymiany doświadczeń. Młodzież w swojej szkole działa

prężnie i wydaje własną gazetkę, co sprawia im ogromną radość. Ich ciekawość i zaangażowanie naprawdę nas zachwyciły.

Młodzi dziennikarze zadawali mnóstwo pytań – zarówno rzeczowych, jak i profesjonalnych. Nie zabrakło też pytań osobistych. Co więcej, mieli dla nas swoje propozycje zmian w KONTAKTACH – chcielibyśmy wprowadzić rubrykę motoryzacyjną i rolniczą. Obiecałam przemysleć te pomysły, choć w kwestii rolnictwa przyznaję, że jestem kompletną amatorką.

Padły też deklaracje w stylu: „Jak będę dorosły, też zrobię taką gazetkę”. Nie wiem, czy powinienam się bać, czy cieszyć – jedno jest pewne: przyszłość polskiej prasy w Berlinie wygląda obiecująco!

Drodzy młodzi dziennikarze i dziennikarki, dziękujemy Wam za odwiedziny! Życzymy Wam mnóstwa weny twórczej, radości z tego, co robicie, i aby uśmiech nigdy nie zniknął z Waszych twarzy. Radosnych Świąt!

„Dzieci i Boże Narodzenie”

Prezenty pod choinką nie są dla nas najważniejsze

Czym są dla nas święta Bożego Narodzenia? Chcielibyśmy opowiedzieć o tym pięknym czasie od strony 9-, 10- i 11-latków.

Niektórzy myślą, że tak młode osoby w czasie świąt myślą tylko o prezentach. Nic bardziej mylnego! Dla nas to czas

spędzony z rodziną. Idealnie byłoby, gdybyśmy mogli zasiąść przy wigilijnym stole razem z najbliższymi, gdyby ogrzewało nas ciepło kominka, a nieco dalej stała ogromna, pięknie przystrojona choinka. To taki bajkowy nastrój, który na pewno kochają nie tylko dzieci.

Może nie wszyscy dorośli wiedzą, jak bardzo cieszymy się na wszystkie zwyczaje związane z Bożym Narodzeniem: strojenie choinki, wspólne pieczenie ciasteczek, lepienie pierogów, śpiewanie koled czy składanie życzeń.

Skłamałobyśmy, gdybyśmy napisali teraz, że prezenty w ogóle nie są dla nas ważne

Oczywiście, że marzymy o kolorowych paczuszkach po choinką, w butach lub skarpetach! Najważniejsza zostaje jednak rodzina, bez której żadne prezenty nie cieszą.

Jesteśmy wdzięczni za te wspólne chwile, za bycie razem, za to, że w te dni wszyscy są dla siebie mili, a my możemy być po prostu dziećmi.

Wesołych i rodzinnych świąt Bożego Narodzenia życzą Fabian i Fela z Katharina-Heinroth Grundschule w Berlinie

Młodzi Redaktorzy

Poszukujemy współpracowników do centrum logistycznego (m/k/n)

Lohnt sich.

#teamlidl

Aplikuj już teraz

- Kierownik zespołu
- Komisjoner
- Operator wózka wysokiego podnoszenia
- Pracownik magazynu

jobs.lidl.de

Dla ułatwienia odbioru tekstu używamy formy męskoosobowej. Mamy jednak zawsze na myśli wszystkie płcie, w duchu równego traktowania. Skrócona forma językowa została użyta z przyczyn redakcyjnych i nie niesie żadnych wartościujących treści.

Katharina-Heinroth-Grundschule

Staatliche Europa-Schule Berlin
(Deutsch / Polnisch)

Serdecznie zapraszamy
na zapisy przyszłych pierwszoklasistów.

Wir freuen uns auf die Anmeldungen
der zukünftigen Schulkinder.

Cieszymy się na kontakt z Państwem i Państwa dzieckiem!

Wir freuen uns auf Sie und Ihr Kind!

Katharina-Heinroth-Grundschule
Münstersche Straße 16
10709 Berlin
Tel: (030) 89043951-11
www.katharina-heinroth-grundschule.de

Berlinek

Sprachenzentrum

Dr. Anna Weise e.K.

Intensywne kursy języka niemieckiego

Prowadzone przez kompetentnych i miłych nauczycieli z licencją BAMF, w międzynarodowych grupach i miłej atmosferze

Możliwe dofinansowanie lub przejęcie całych kosztów przez Urząd d.s. Migracji i Uchodźców
Bundesamt für Migration und Flüchtlinge

Kursy odbywają się rano, po południu lub wieczorem - stacjonarnie lub online

Oferujemy także Jobcoaching, programy indywidualne oraz korepetycje: angielski, francuski, hiszpański, polski, rosyjski oraz inne przedmioty

Szkoła w Charlottenburg

Kantstraße 151, 10623 Berlin
Tel.: 030 347 87 266
post@berlinek.de

Szkoła w Reinickendorf

Maarer Str. 48, 13435 Berlin
Tel.: 030 403 96 222
post-mv@berlinek.de

Zapraszamy! www.berlinek.de

BRAINS TRUST GMBH

WIRTSCHAFTSPRÜFUNGSGESELLSCHAFT
STEUERBERATUNGSGESELLSCHAFT BERLIN

Jesteśmy nowoczesną kancelarią z siedzibą w centrum Berlina, specjalizującą się w obsłudze księgowej oraz prawno-podatkowej przedsiębiorstw z Polski działających na rynku niemieckim.

W związku z rozwojem firmy poszukujemy sympatycznej, komunikatywnej i zaangażowanej osoby do wsparcia pracy biura, biegle władającej językiem niemieckim i polskim.

Zakres obowiązków:

- opracowywanie i porządkowanie korespondencji przychodzącej
- obsługa telefonu w języku niemieckim i polskim
- przygotowywanie pism i korespondencji wychodzącej

Godziny pracy do uzgodnienia.

W przypadku zainteresowania prosimy o kontakt.
Meinekestr. 27, 10719 Berlin
info@brains-trust.eu
Tel. +49 30 / 88 92 27 80 • Tel. +48 696 004 412

Szukam kierowcy z własnym samochodem,

godz pracy do ustalenia, najlepiej osoba w wieku emerytalnym która jest dyspozycyjna, mieszkająca w Berlinie w okolicy Mitte

Tel +491622479736

PHYSIOLAB Berlin

OFERTA PRACY: Recepcjonista/ka w gabinecie fizjoterapii

Start: 1 stycznia 2026
Lokalizacja: Steglitz, Berlin
Wymiar godzin: 20-25h/tydzień

Szukamy osoby:
• Energicznej
• Komunikatywnej
• Dobrze zorganizowanej

Wymagania językowe:
• Niemiecki - biegły
• Polski - komunikatywny
• Angielski - komunikatywny

Dołącz do naszego 7-osobowego zespołu! Doświadczenie mile widziane, ale niewymagane.

CV prosimy wysłać na:
info@physiolab-berlin.de

Czy jest św. Mikołaj?

Przed laty, do jednego z amerykańskich dzienników napisała mała dziewczynka, prosząc o odpowiedź:

Mam 8 lat, moja koleżanka powiedziała, że nie ma żadnego św. Mikołaja. Mój tato czyta „SUN” i mówi, że wszystko co w tej gazecie jest napisane, to prawda. Dlatego, proszę o odpowiedź: czy jest św. Mikołaj?

Virginia O'Hanion

Sprawa naczelnemu redaktorowi wydała się na tyle ważna, że na stronie tytułowej gazety odpowiedział dziewczynce osobiście. Oto ten list:

„Virginio, Twoja przyjaciółka nie ma racji. Ona wierzy tylko w to, co widzi. Są tacy ludzie, mówi się o nich ludzie małej wiary, mogą to być dorośli ale i dzieciom przeszkadza coś widzieć „oczy ma duszy”. Virginio, św. Mikołaj istnieje tak samo jak miłość, wierność, przyjaźń i to wszystko co czyni nasze życie pięknym i jasnym. Złe było by na świecie gdyby nie było św. Mikołaja. Nie było by Virginio, żadnej poezji, żadnej wiary, że życie może być dobre i szczęśliwe.”

O tym, że nie zawsze jest pięknie przekonasz się na pewno, ale radość z czasów dzieciństwa będzie jak światło świeciło w Tobie do późnej starości. Jest św. Mikołaj, gdyby go nie było, to i bajkom nie należy wierzyć. Możesz poprosić tatę, aby razem z innymi dorosłymi, spróbował schwycić św. Mikołaja. Żaden z dorosłych nie przyprowadzi go do Ciebie i nie zobaczy jego twarzy, ale czy to będzie znaczyło, że go nie ma? Jego po prostu nie można tak zwyczajnie zobaczyć, ale czy to tłumaczy wszystko?

Sprawy ważne Virginio, to przede wszystkim uczucia, a ich też nie widzimy, tylko czujemy. Najważniejsze sprawy bywają niewidzialne. Elfy tańczące w świetle księżyca, są na pewno, chociaż ich nie widzimy. Świat jest pełen cudów, czy gdy wszystkie je poznamy, to będziemy lepsi, mądrzejsi? A to co widzisz, też nie zawsze jest prawdziwe. Znasz kalejdoskop, oglądając w nim kolorowe kształty, myślisz - jakie piękne, widzisz je, istnieją. Jednak kiedy rozbijemy kalejdoskop, zobaczymy tylko kolorowe nic nie znaczące szkiełka, z których nie można na nowo ul kolorowego świata. Jak myślisz, dlaczego? Ponieważ w wielu me nie znaczących kształtach może być ukryte piękno, ale i w rzeczach pięknych może być ukryte zło całego świata. Tylko uczucia: miłość, wiara, przyjaźń, wszystko to co nazywamy poezją życia, pomaga nam to zrozumieć. Zapytasz pewnie, czy to co napisałem jest prawdą? Virginio, nie ma większej prawdy na następnych 1000 lat, tak długo, jak są dzieci takie jak Ty, z otwartym sercem, w którym on może zamieszkać.”

Wesołych Świąt Virginio, Twój Francis P. Church

P.S. Wymiana listów między Virginią, a redaktorem poczytnej gazety miała miejsce w roku 1897. Przez więcej niż 50 lat, zawsze w tym samym czasie, przed Bożym Narodzeniem, na tytułowej stronie drukowano list małej dziewczynki i odpowiedź dorosłego, mądrego człowieka, aż do czasu, gdy w 1950 roku gazeta przestała wychodzić.

Tłumaczyła Ala Dorna

NIERUCHOMOŚCI - kupno, sprzedaż, wynajem

SPRZEDAM DOCHODOWE

Betreutes Wohnen
30 km od Kołobrzegu
z możliwością rozbudowy
na Pflegeheim

Tel. +49 175 2878364 • Te. +48 512051400

Einfamilienhaus aus Ziegelstein, 110 m², Grundstück 1000 m², ruhige Wohngegend in Bielsk Podlaski (Polen) bei Białystok.
Preis: 499.000 PLN. bitte per e-mail alinanowak1982@gmail.com

Wynajmę pokój kobiecie pracującej. Dzielnica Steglitz.
Nr. kontaktowy 0049 1525 5800 155

Parcela budowlana 3500 m², 23 km. do Dziwnowa, 1 minuta do jeziora. Działka uzbrojona, telefon, prąd, gaz, internet podciągnięty. 3 km do Przyborowa. Cena VB 50 000 Eu. Tel.: 0160 8728329

Wynajmę mieszkanie na Moabicie - tylko dla pracujących.
Wszystkie media - 50m. Z balkonem. Kontakt E-mail t.plucinski1970@gmail.com, Telefon 01525 6541 490

IMMOLLA

Olga Martin

Pośrednik nieruchomości w Berlinie

www.immolla.com

+49 171-238-14-95

olga@immolla.com

Chcę Państwo sprzedać nieruchomość? Jestem tu dla Was!

Moją specjalizacją jest sprzedaż, zakup i wynajem nieruchomości w Berlinie. Pomagam moim klientom przejść bezpiecznie przez każdy etap sprzedaży.

Pracuję w pięciu językach:
niemieckim, angielskim, włoskim,
hiszpańskim i oczywiście polskim.

Zmiany i prognozy na rynku nieruchomości w Niemczech w 2026 roku

Rynek nieruchomości w Niemczech wchodzi w nową fazę — po latach silnego wzrostu cen, następowała w ostatnich latach korekta, a teraz widzimy pierwsze sygnały stabilizacji i ponownego wzrostu. Dla Polaków mieszkających w Niemczech, którzy posiadają lub rozważają sprzedaż nieruchomości, to właściwy moment, aby spojrzeć na dostępne informacje i zastanowić się: czy teraz jest dobry czas na sprzedaż?

Ceny w górę, koszty modernizacji rosną — strategiczny moment dla sprzedających nieruchomości

Niemiecki rynek nieruchomości po okresie spowolnienia zaczyna stopniowo się stabilizować. Według danych Verband Deutscher Pfandbriefbanken, w drugim kwartale 2025 roku ceny nieruchomości w Niemczech wzrosły o 3,9% w porównaniu z rokiem poprzednim. To wyraźny sygnał, że po fazie korekty rynek ponownie nabiera siły, choć tempo tego wzrostu jest umiarkowane.

Ekspertzy zwracają uwagę, że rynek nadal nie nadąża za rosnącym popytem. Liczba nowych mieszkań oddawanych do użytkowania jest zbyt niska, aby zaspokoić potrzeby mieszkaniowe — szczególnie w dużych miastach, gdzie migracja i wzrost liczby ludności utrzymują się na wysokim poziomie. Niedobór nowego budownictwa przekłada się nie tylko na rosnące ceny zakupu, ale też coraz wyższe czynsze.

Jednocześnie utrzymuje się kilka czynników hamujących rozwój rynku. Najważniejszym z nich są wysokie stopy procentowe, które wciąż ograniczają dostępność kredytów hipotecznych, zwłaszcza dla młodych kupujących. Coraz większym wyzwaniem stają się również rosnące koszty moderni-

zacji energetycznej budynków — wymuszone przez unijne i krajowe regulacje dotyczące efektywności energetycznej oraz redukcji emisji CO₂.

Właściciele nieruchomości muszą liczyć się z kosztownymi inwestycjami, takimi jak wymiana systemów grzewczych, docieplenie budynków czy instalacja paneli fotowoltaicznych i pomp ciepła. Choć działania te mają długofalowo obniżyć koszty eksploatacji i chronić środowisko, w krótkiej perspektywie stanowią znaczne obciążenie finansowe.

Dlaczego warto rozważyć sprzedaż nieruchomości już teraz?

Obecna sytuacja na niemieckim rynku nieruchomości sprzyja przemyślanym decyzjom sprzedażowym. Choć rynek po okresie korekty zaczyna się stabilizować, wiele wskazuje na to, że najbliższe miesiące mogą być jednym z najlepszych momentów na sprzedaż — zanim koszty utrzymania i modernizacji jeszcze bardziej wzrosną.

Po pierwsze, rynek wchodzi w fazę umiarkowanego wzrostu, a popyt na nieruchomości w atrakcyjnych lokalizacjach utrzymuje się na wysokim poziomie. Sprzedający mogą dziś skorzystać z dobrego momentu rynkowego — ceny powoli rosną, a jednocześnie nabywcy wciąż są aktywni. Odkładanie decyzji o sprzedaży o rok lub dwa może oznaczać mniejszą elastyczność w negocjacjach, szczególnie w sytuacji, gdy rosnące koszty finansowania i modernizacji ograniczą zdolność zakupową potencjalnych kupujących.

Kolejnym argumentem są zwiększone koszty utrzymania nieruchomości. Właściciele coraz częściej muszą inwestować w poprawę efektywności energetycznej budynków — od wymiany źródeł ciepła, przez ocieplenie, po instalacje fotowoltaiczne. Dodatkowo rosną podatki lokalne i opłaty eksploatacyjne. Sprzedaż w obecnych warunkach pozwala uniknąć ryzyka przyszłych wydatków, które mogą znacząco obniżyć rentowność posiadania nieruchomości.

Nie można też pominąć zmienności warunków finansowania. Choć stopy procentowe w 2025 roku nieco się ustabilizowały, wciąż istnieje ryzyko ich ponownego wzrostu. Każda podwyżka przekłada się bezpośrednio na spadek liczby osób zdolnych do zakupu mieszkania lub domu, a tym samym — na mniejszy popyt. Obecnie kupujący mają jeszcze relatywnie dobre warunki kredytowe, co zwiększa szansę na szybką i korzystną sprzedaż.

Wreszcie, sprzedaż w 2026 roku może być rozsądną strategią zabezpieczenia kapitału. Jeśli właściciel planuje zmianę miejsca zamieszkania, powrót do Polski, reinwestycję środków w inny projekt lub dywersyfikację majątku, to teraz jest moment, w którym można sprzedać nieruchomość przy stabil-

nych cenach i dużym zainteresowaniu kupujących.

Obecny rynek sprzyja sprzedającym, ale jego równowaga jest delikatna. Wraz z rosnącymi kosztami modernizacji i możliwymi zmianami stóp procentowych, okno dobrych warunków sprzedażowych może nie potrwać długo. Dlatego dla wielu właścicieli 2026 rok może okazać się optymalnym momentem na sprzedaż mieszkania czy domu.

Rynek nieruchomości w Niemczech w 2026 roku prawdopodobnie będzie charakteryzował się umiarkowanym wzrostem cen, choć w dużej mierze zależnym od regionu i stanu technicznego obiektu. Dla właścicieli, zwłaszcza tych mieszkających już zagranicą, może to być dobry moment, by rozważyć sprzedaż — wykorzystując względnie korzystną sytuację rynkową i ograniczając ryzyko kosztów związanych z utrzymaniem czy modernizacją.

Jeśli chcesz wspólnie przeanalizować konkretnie Twoją nieruchomość — jej lokalizację, wartość rynkową, możliwe szanse i zagrożenia — zapraszam do kontaktu. Jako pośrednik nieruchomości z doświadczeniem w Niemczech chętnie pomogę Ci podjąć najlepszą decyzję.

Autor:

Olga Martin, Pośrednik Nieruchomości w Niemczech – www.immolla.com

Moją specjalizacją jest zakup, wynajem i sprzedaż nieruchomości w Niemczech. Pomagam moim klientom przejść bezpiecznie przez każdy etap sprzedaży.

Pracuję w pięciu językach: niemieckim, angielskim, włoskim, hiszpańskim i oczywiście polskim.

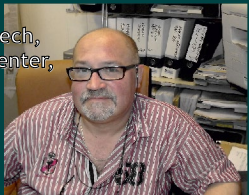

„NASZE POLSKIE BIURO” rok założenia 2004

GEWERBEVERWALTUNG BÜROSERVICE

Serwis biurowy, adres do korespondencji, Gewerby bez stałego meldunku w Niemczech, formalności urzędowe, meldunkowe, JobCenter, Arbeitsamt, pisanie podań i odwołań, współpraca z niezależnymi biurami księgowymi i adwokatami, dostęp do wszelkich formularzy urzędowych, przepisów unijnych, Kindergeld, pisanie i archiwizacja rachunków dla „Gewerbowców”, ubezpieczenia.

Barfusstraße 11 13349 Berlin/Wedding Piotr Brzezinski Bus 120 U-6 Rehberge
 Tel.: 030/77006344 • 030/239 16 284 • Kom.: 0176/49127482 • Fax: 030/23916283
 naszeplbiuro@onet.pl

GEWERBE, SERWIS BIUROWY, KSIĘGOWOŚĆ, SPRAWY URZĘDOWE, JOB-CENTER, UBEZPIECZENIA

Oferujemy pomoc przy
 rejestracji i prowadzeniu DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ (bez konieczności stałego zameldowania w Niemczech)
 ADRES KORESPONDENCYJNY dla firm
 prowadzeniu pełnej KSIĘGOWOŚCI
 zakładaniu KONTA BANKOWEGO
 zameldowaniu w IHK, HANDWERKSKAMMER
 sprawach związanych z JOB-CENTER i AGENTUR FÜR ARBEIT
 uzyskiwaniu KINDERGELD, ELTERNGELD, GRUNDSICHERUNG
 ubezpieczeniach zdrowotnych - KRANKENVERSICHERUNG
 umowach GAZ, PRĄD, TELEFON, ...
 POŚREDNICTWO PRACY

WESOŁOWSKI
 UNTERNEHMENSBERATUNG
 BÜROSERVICE

Augustastraße 1
 12203 Berlin, Lichterfelde

+49 (0) 152 553 349 41
 www.polskiserwis.de
 kontakt@polskiserwis.de

POMOC W ZAKŁADANIU I PROWADZENIU FIRM [również dla osób bez meldunku]

- ROZLICZENIA PODATKOWE DLA FIRM I OSÓB PRYWATNYCH
- KORESPONDENCJA URZĘDOWA
- WYPEŁNIANIE FORMULARZY
- KINDERGELD
- UBEZPIECZENIA

SZYBKO • KOMPLEKSOWO • PRZYSTĘPNA CENA

tel. +49 30 600 594 34 DE

tel. +48 717 230 474 PL

fax: +49 30 657 099 45

info@daniel-kanzlei.de

www.daniel-kanzlei.de

GODZINY OTWARCIA

pn.-czw. 10:00-20:00

piątek nieczynne

Hertzbergstr.20

12055 Berlin - Neukölln

PUNKTY OBSŁUGI KLIENTA W POLSCE

30-376 KRAKÓW

ul. Tyniecka 158

+48 12 283 40 01

+48 12 283 40 02

GODZINY OTWARCIA

pn, wt, śr, pt. 8:00-16:00

czw. 10-18

59-900 ZGORZELEC

ul. Lubańska 10e/8

+48 756 138 954

GODZINY OTWARCIA

pn.-pt. 8:00-16:00

69-100 SŁUBICE

Aleja Niepodległości 24B/1

+48 957 377 535

GODZINY OTWARCIA

pn, wt, śr, pt. 8:00-16:00

czw. 10-18

71-001 Szczecin

Gorzowska 66/2

+48 914040066

GODZINY OTWARCIA

pn, wt, śr, pt. 8:00-16:00

czw. 10-18

Steuerkanzlei

Dr. Robert Józwiak
 Steuerberater

- pełna pomoc podatkowo-księgowa
- doradztwo podatkowe w zakresie międzynarodowego prawa podatkowego
- obsługa polskich podmiotów gospodarczych świadczących usługi na terenie Niemiec
- reprezentacja przed niemieckimi sądami finansowymi

Bürozeiten:

Montag 08.00 – 16.00 Uhr

Dienstag 08.00 – 16.00 Uhr

Mittwoch geschlossen

Donnerstag 08.00 – 16.00 Uhr

Freitag 08.00 – 16.00 Uhr

Rabenstr.35, 13505 Berlin

Tel.: (+4930) 431 36 25

Fax: (+4930) 554 73 706

E-Mail: stb@jozwiak-berlin.com

J.N. Büroservice Berlin

Sprawy urzędowe - Agentur für Arbeit / Familienkasse / Gewerbeamt / Bürgeramt / Job Center / Wnioski / Odwołania / Tłumaczenia / Prowadzenie rachunków małych firm / Gewerbe bez stałego meldunku

Jarosław Nowakowski
 Dipl.-Kfm

e-mail: jaroslaw@nowakowski-privat.de
 Tel/Fax.: 030 398 84 670
 Mobil: 0151/ 17890903

Twój Partner od ubezpieczeń, inwestycji i emerytury.

Wir beraten Sie gern:

LVM-Versicherungsagentur

Sylvia Grunt-Funke

Weimarer Straße 26, 10625 Berlin
 Telefon 030 13886222
 Mobil 0177 6057818
 info@grunt.lvm.de, grunt.lvm.de

„Gertzen - Consulting” Ewa Gertzen

Niemżliwe umożliwiam! Od Gewerby po Jobcenter!!!

Pomagam: w załatwieniu formalności urzędowych wypełniania dokumentów prowadzenia korespondencji

Godziny otwarcia: 10.00 - 18.00

Tauernallee 63, 12107 Berlin Mariendorf
E-Mail: ewa.gertzen@hotmail.de
Nowy numer.: 0152-08 21 59 73

Od ponad 20 lat Księgowość, Porady, Kursy,...

- organizacja pomieszczeń, adresu,...
- Arbeitsamt: Einstiegsgeld, Anlage EKS,...
- sprawy urzędowe, Businessplan,...
- też przy współpracy z Steuerberaterem.

Robert Koszewski Dipl. Betriebswirt
 Pannwitzstr. 42a, 13403 Berlin,
 e-mail: koszewski@web.de,
 Tel.: 030/413 78 91, 0171 570 52 44

Połączenie: S8- Eichborndamm, U8- Rathaus Reinickendorf lub Bus - 221

VIO BAU SERVICE

Polskie Biuro Rachunkowe w Berlinie
Vio Bau Service GmbH
 Röblingstraße 152-154 • 12105 Berlin

Rejestracja i prowadzenie działalności gospodarczej:

- rejestracja jednoosobowej działalności gospodarczej Gewerbe
- pomoc w rejestracji spółek GbR, GmbH
- rejestracja polskich firm budowlanych
- Steuernummer
- Freistellungbescheinigung
- adres korespondencyjny dla firm
- prowadzenie księgowości
- rozliczenia podatkowe
- rozliczenia wynagrodzeń

Pomoc w sprawach urzędowych
 (wypełnianie wniosków, pisanie odwołań)

- Jobcenter
- Arbeitsamt
- Kindergeld
- Elterngeld
- Wohngeld

Ubezpieczenia zdrowotne, OC, rentowe i inne.

Zakładanie kont bankowych

Skontaktuj się

☎ **030 252 061 83**

☎ **0157 549 116 91**

@ viobauservice@gmx.de

🌐 www.officeviobauservice.de

Ubezpieczenia, Bankowość, Nieruchomości
Sebastian Drag - 21 lat działalności
 Professional Bachelor for Financial Consulting (CCI)

Oferuję:

- sprzedaż, kupno mieszkań / domów na terenie całych Niemiec
- kredyty na mieszkania własnościowe lub domy
- doradztwo finansowe oraz wszystkie ubezpieczenia prywatne i firmowe
- ubezpieczenia samochodowe - uznajemy wszystkie zniżki z Polski!
- DKV Zahnzusatzversicherung - korzystne ceny - aż do 100% pokrycia rachunku

Lucy-Lameck-Straße 22/23 • 12049 Berlin
 www.sebastian.drag.ergo.de

Tel.: 030 / 629 843 69 • mobil: 0163 / 31 32 875
 e-mail: sebtermin@gmail.com

Allianz

Zapamiętaj, tylko u nas:

- bezpłatne doradztwo
- ubezpieczysz swoje auto korzystnie i tanio
- akceptujemy polskie zniżki
- obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne
- oferujemy inne atrakcyjne ubezpieczenia

Claudia Podmokly
i Matthias Podmokly

Emmentaler Str 56, 13407 Berlin
 E-Mail: claudia.podmokly@allianz.de
 E-Mail: matthias.podmokly@allianz.de

Tel.: 0162 4363313

"Berti" ★ Wesela
 ★ Jubileusze
 ★ Okolicznościowe i inne...
 ★ Deutsch & Polnisch
 ★ LIVE & DJ

OPRAWA MUZYCZNA

Tel.: 030/7464556 ★ 0179 244 28 90

NEW VOICE SYSTEM
 MUSIKBAND BERLIN

Zagramy na każdej imprezie.
 Udzielamy informacji: sala, party service,
 filmowanie imprez, wypożyczanie sprzętu.

Tel.: 0163 1497 647
 lub 0151 5948 6287
 info@newvoicesystem.de
 www.NewVoiceSystem.de

Od 1880 roku na rynku niemieckim

RheinLand

VERSICHERUNGEN

Marek Seruga

Doradca Ubezpieczeniowy dla polskich klientów

Ubezpieczenia samochodowe

- PKW, LKW, eVB Nummer
- uznajemy wszystkie zniżki z Polski
- specjalna klasyfikacja dla młodych i nowych kierowców 75%/60%

Prywatne ubezpieczenia osobowe

- mieszkaniowe, na dom, mienia i od nieszczęśliwych wypadków

Prywatne ubezpieczenia emerytalne i na życie

- Lebensversicherung/ Sterbegeldversicherung
- Rentenversicherung/ Riester Rente itp.

Ubezpieczenia firmowe, ubezpieczenia od ochrony prawnej, prywatne i państwowe kasy chorych

e-mail: marek.seruga@rheinland-versicherungen.de

Versicherungsfachmann (IHK)

Tel.: 030/ 5165229-0

Mobil: 0179/ 70 20 572

Fax: 030/ 5165229-29

1. Am Müggelpark 25
 15537 Gosen-Neu Zittau

2. Warschauer Str. 70
 10243 Berlin

Jarmark Bożonarodzeniowy na Gendarmenmarkt

Do 31 grudnia 2025

Świąteczna atmosfera, niezwykle stragani i tradycyjne rzemiosło: witamy na jednym z najpopularniejszych jarmarków bożonarodzeniowych w Berlinie.

Każdego roku jarmark bożonarodzeniowy przyciąga około 800 000 odwiedzających do historycznej sceny Gendarmenmarkt. Ze względu na prace budowlane jarmark bożonarodzeniowy został przeniesiony na pobliski Bebelplatz w latach 2022–2024. W tym roku powraca on na swoje tradycyjne miejsce na Gendarmenmarkt.

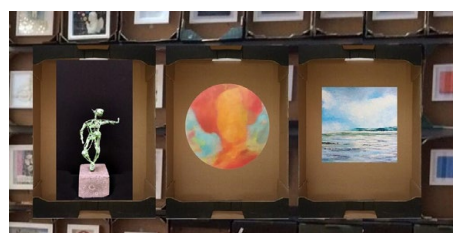
Jarmark bożonarodzeniowy „Weihnachtszauber” na Gendarmenmarkt jest znany i lubiany ze względu na szeroką ofertę artystyczną. Duży namiot służy jako przestrzeń pokazowa dla rzemieślników – tutaj rzeźbiarze, producenci grzebieni i krawcy prezentują odwiedzającym swoje umiejętności. Ręcznie robione świece, zabawki i przedmioty dekoracyjne można kupić jako wyjątkowe prezenty dla przyjaciół i rodziny.

Oprócz tradycyjnych prażonych migdałów, kasztanów i grzanego wina, na tym jarmarku bożonarodzeniowym odwiedzający znajdą również bardziej nietypowe potrawy i napoje. Stoiska z jedzeniem i restauracje sprzedają wszystko, od słodkich i pikantnych przekąsek po tradycyjne niemieckie potrawy. W ogrzewanej i zadaszowej części restauracyjnej można delektować się posiłkiem w przytulnej atmosferze.

Lokalizacja: Sputnik Kino & Acud Kino

Kunst im Karton

5-6 grudnia 2025

© Gerichtshöfe Wedding

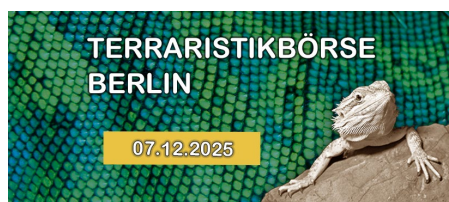
Podczas dwudniowych targów sztuki Kunst im Karton (Sztuka w pudełku) artyści prezentują swoje prace i oferują je na sprzedaż.

Targi sztuki „Kunst im Karton” odbędą się w Gerichtshöfe w Berlinie-Wedding w dniach 5 i 6 grudnia 2025 r. Około 20 artystów zaprezentuje swoje prace w ciągu dwóch dni. Jako ramki do prezentacji dzieł sztuki zostaną wykorzystane kartony po owocach i warzywach o wymiarach 30 na 40 centymetrów. Oferta artystyczna jest szeroka i obejmuje malarstwo, obiekty, fotografię, biżuterię oraz kolaże. Cena poszczególnych dzieł sztuki nie przekracza 250 euro. Po sprzedaży pudełka można umieścić w nim nowe dzieło. Przy grzanym winie, ponczu jabłkowym i ciasteczkach zwiedzający mogą odkrywać dzieła sztuki w łącznie 240 pudełkach i kupować te, które im się podobają.

Od 15:00 do 22:00 w oba dni.

Giełda terrarystyczna w Berlinie

7 grudnia 2025

Na targach Terraristikbörse w Berlinie miłośnicy gadów mogą kupić jaszczurki, węże i pająki oraz uzyskać informacje na temat hodowli zwierząt.

Terraristikbörse Berlin to największa giełda gadów w Berlinie-Brandenburgii. Od 2002 roku miłośnicy gadów z Berlina i okolic spotykają się, aby obejrzeć i kupić zwierzęta.

Wystawcy z całych Niemiec oferują szeroki wybór jaszczurek, węży, pajaków, owadów, takich jak iguany, kameleony, tarantule, skorpiony, modliszki, żmije i pytony. Odwiedzający mogą również kupić terraria, akcesoria i dekoracje do terrariów, karmę dla zwierząt oraz specjalistyczną literaturę dotyczącą terrarystyki. Targi są otwarte zarówno dla nowicjuszy i osób zainteresowanych, jak i dla długoletnich i doświadczonych hodowców gadów.

Nowicjusze na targach Terraristikbörse Berlin otrzymują szczegółowe porady dotyczące optymalnej hodowli zwierząt oraz wszelkiego rodzaju informacje na temat gadów. Impreza odbywa się w ścisłej współpracy z urzędowym lekarzem weterynarii i organem ochrony gatunków, którzy kontrolują przestrzeganie przepisów dotyczących wymiany i sprawdzają, czy zwierzęta są hodowane w sposób odpowiedni dla danego gatunku.

Wstęp 8 euro, dzieci do 11 roku życia bezpłatnie.
Tegeler Seeterrassen
Wilkestr. 1
13507 Berlin

Doc.Berlin

8-11 grudnia 2026

Festiwal filmów dokumentalnych Doc.Berlin zaprasza na cztery dni filmowych wrażeń w kinie Babylon.

Festiwal filmowy Doc.Berlin w Kino Babylon ma na celu podkreślenie znaczenia różnych perspektyw, z jakich widzowie i ogół społeczeństwa patrzą na rzeczywiste sytuacje. Każdego roku pokazywanych jest około 30 krótkich i pełnometrażowych

filmów dokumentalnych. Filmy poruszają aktualne kwestie społeczne, a czasem kierują uwagę widza na tematy, które dotychczas pozostawały niezauważone.

Fakty nie zawsze są faktami, a „alternatywne fakty” nie zawsze są kłamstwem. W świecie, w którym „prawda” jest starannie dobierana, filtrowana i postrzegana przez pryzmat mediów społecznościowych, często jedyną różnicą między prawdą a fikcją jest perspektywa, z jakiej postrzegamy świat.

Filmy dokumentalne oferują fascynujące spojrzenie na konkretną rzeczywistość w określonym momencie życia danej osoby. Niezależnie od tego, czy mają formę ekspozycji, wiersza, eseju, obserwacji, czy są fabularne, animowane lub oparte na wywiadach, wszystkie filmy dokumentalne mają do przekazania pewną wiadomość.

Jak możemy zmienić świat?

Doc.Berlin z otwartością przyjmuje wszystkie formy tworzenia filmów dokumentalnych, a tym bardziej te, które przekraczają granice i płynnie przechodzą między jednym a kilkoma stylami.

Babylon to kino w dzielnicy Mitte w Berlinie, będące częścią zabytkowego kompleksu budynków przy Rosa-Luxemburg-Platz, naprzeciwko Volksbühne. Budynek został wzniesiony w latach 1928/29 według projektu architekta Hansa Poelziga i jest uważany za typowy przykład stylu Neue Sachlichkeit, charakterystycznego dla okresu jego powstania.

BABYLON
Rosa-Luxemburg-Straße 30
10178 Berlin
Germany

Bilet: 4 Euro

Louis Lewandowski Festival

18-21 grudnia 2025

LOUIS
LEWANDOWSKI
FESTIVAL 2025

Festiwal Louisa Lewandowskiego to festiwal chórny poświęcony muzyce kompozytorów żydowskich, którzy wyemigrowali z Niemiec. Jego nazwa pochodzi od niemiecko-żydowskiego kompozytora.

Festiwal Louisa Lewandowskiego jest organizowany przez Stowarzyszenie Przyjaciół i Sponsorów Zespołu Synagogałnego w Berlinie. Zespół ten jest jedynym zespołem na świecie, który wykonuje liturgię Lewandowskiego w każdy piątek wieczorem, w każdy szabat rano oraz podczas wszystkich świąt żydowskich.

Podczas festiwalu Synagogałny Zespół wspierają inne zespoły i chóry z całego świata. Wspólnie prezentują kompozycje samego Lewandowskiego, jak również innych kompozytorów żydowskich. Koncerty odbywają się w synagogach, kościołach i innych miejscach kulturalnych w Berlinie.

Louis Lewandowski (1821–1894) był nie-

miecko-żydowskim kompozytorem, który większość życia spędził w Berlinie. Jego twórczość zmodernizowała liturgię żydowską poprzez stworzenie nowych harmonii towarzyszących ceremoniom religijnym. Jego kompozycje sprawiły, że muzyka synagoga stała się popularna na całym świecie.

Szczegóły:
<https://louis-lewandowski-festival.de/>

Berliński Bieg Sylwestrowy

31 grudnia 2025

Przed wielką imprezą sylwestrową biegacze mogą zakończyć stary rok w sportowym stylu, biorąc udział w tradycyjnym berlińskim biegu sylwestrowym SCC Berlin.

Bieg sylwestrowy (Berliner Silvesterlauf) wokół Teufelsberg w Grunewaldzie oferuje różne dystanse do wyboru w zależności od wieku i kondycji fizycznej: dystans 10,2 km prowadzi przez dwa wzniesienia, Teufelsberg i Drachenfliegerberg, natomiast trasa o długości 6,3 km przebiega obok Teufelsberg. Uczestnicy mogą również przebiec dystans 2 lub 4 km. Na wszystkich uczestników, którzy ukończą bieg, czekają świąteczne Pfannkuchen (Krapfen / pączki z dżemem). Niektórzy biorą udział w biegu w kostiumach.

Start i meta:
Parking przy Harbigstraße/Waldschulallee (naprzeciwko stadionu Mommsen)

Start: 12:00

Impreza Sylwestrowa pod Bramą Brandenburską

31 grudnia 2025

Wielu berlińczyków, mieszkańców Berlina i gości tradycyjnie świętuje Nowy Rok pod Bramą Brandenburską.

Przez lata impreza sylwestrowa pod Bramą Brandenburską była uważana za jedną z największych imprez na świecie, podczas której świętowano nadejście nowego roku. Szczególną atrakcją każdego roku jest spektakularny pokaz sztucznych ogni o północy. Przez ponad dziesięć lat stacja telewizyjna ZDF transmitowała z Bramy Brandenburskiej program sylwestrowy „Willkommen 20xx” (Witaj 20xx). W tym roku planowana jest jednak duża demonstracja: ożywienie ducha 1989 roku.

Obchody sylwestrowe odbędą się na Straße des 17. Juni i Platz des 18. März. Według organizatora wydarzenie ma na celu ożywienie ducha 1989 roku. Po prawie 30 latach rozdzielenia berlińczycy po raz pierwszy ponownie wspólnie świę-

towali Nowy Rok 31 grudnia 1989 roku. Według doniesień mediów planowane jest również koło widokowe i program sceniczny. Demonstracja została zarejestrowana przez stowarzyszenie Warriors. Szczegóły na stronach internetowych miasta.

Pociąg Sylwestrowy 2025/2026

31 grudnia 2025

Po kilkuletniej przerwie powraca Berliner Silvesterzug (berliński pociąg sylwestrowy), oferując wyjątkową okazję do rozpoczęcia Nowego Roku na torach.

Podróż historycznym pociągiem berlińskiej S-Bahn trwa łącznie trzy godziny i przebiega przez różne dzielnice Berlina. W 2024 roku podróż rozpoczęła się na Potsdamer Platz i najpierw prowadziła wschodnią linią Ringbahn do Schöneweide. Stamtąd pociąg kontynuował jazdę do Ostkreuz, gdzie około północy zatrzymał się, aby pasażerowie mogli podziwiać fajerwerki. Podróż w obie strony zakończyła się około godziny 2 w nocy na stacji Ostbahnhof. Cena biletu obejmowała drinka powitalnego, zimny bufet i naleśnika.

Marta Janik

ZDROWIE

Sana Klinikum
Lichtenberg

Klinik für Orthopädie, Unfall-, Hand
und Wiederherstellungschirurgie

Department Wirbelsäulenchirurgie

Beschwerden an der Wirbelsäule sind oft mit Schmerzen und Einschränkungen im Alltag verbunden. Dr. med. Jan Furtak und sein Team helfen Ihnen mit modernster Diagnostik, langjähriger Erfahrung und einem individuell abgestimmten Behandlungskonzept.

Sprechzeiten

 Mittwoch und Donnerstag
nach vorheriger Vereinbarung

Terminvereinbarung

 E-Mail: SKL.SSZ-Aufnahme@sana.de
 Tel: 030/55 18 - 43 45

Ort

 Fanningerstraße 32
10365 Berlin-Lichtenberg

dentess ZAHNÄRZTE

wilmersdorfer str. 62 10627 berlin tel. 030 881 46 49

www.dentes-zahnaerzte.de praxis@denes-zahnaerzte.de

implantologie implantatprothetik oralchirurgie

aligner endodontie mikroskopendodontie

kinderzahnmedizin prophylaxe bleaching bonding

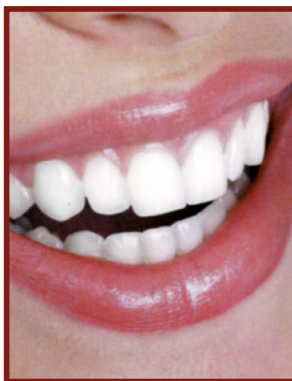
STOMATOLOG Aida Bigus-Gdaniec

Mariendorfer Damm 147, 12107 Berlin

am U-Bhf. Alt Mariendorf

Tel.: 706 38 28

Mo	Di	Mi	Do	Fr
12-20	9-12,14-18	9-12	9-12, 15-20	nach Vereinbarung

Beata Mydlowska Zahnärztin

Skalitzer Str. 6, 10999 Berlin
am U-Bhf. Kottbusser Tor
Tel.: (030) 615 18 22

Sprechzeiten:

Mo: 12:00 - 20:00
Di, Do: 10:00 - 13:00
14:00 - 18:00
Mi, Fr.: 09:00 - 13:00
und nach Vereinbarung

Margarete Baier

Zahnärztin

Waldstr. 27 • 10551 Berlin (Tiergarten)

www.zahnarzt-praxis-baier.de • E-Mail: Zahnärztin-baier@t-online.de

Tel.: (030) 395 92 55 • Fax (030) 390 386 07

Mo	Di	Mi	Do	Fr
10-19	9-15	10-19	10-18	9-14

ZAHNARZTPRAXIS

Dr. Sławomir Trepka

Kinderbehandlung
Amalgam-Alternativen
Bleaching
AIR-Flow
Praxis eigenes Labor

Askanischer Platz 3/EG

☎ 030 - 26 12 160 • am S-Bhf. Anhalter Bahnhof

Mo, Di, Do 08.00 - 13.00 und 14.00 - 18.00 / Mi 08.00 - 13.00 / Fr 08.00 - 13.00

IMPLANTOLOGIA

20 lat doświadczenia i ponad 10000 wszczepionych implantów (NOBEL BIO CARE STRAUMANN, CAMLOG)

CHIRURGIA STOMATOLOGICZNA

ekstrakcje, resekcje, zabiegi w znieczuleniu miejscowym i ogólnym (sedacji)

PROTETYKA

protetyka na implantach, mosty, korony, protezy

STOMATOLOGIA ZACHOWAWCZA

wypełnienia kompozytowe, wybielanie zębów (BEYOND), leczenie pod mikroskopem

NOWOCZESNA DIAGNOSTYKA

pracownia RTG, tomografia komputerowa, mikroskop

Plac Wolności 17
69-100 Słubice

Tel. (+48) 95 758 21 26
(+48) 60 561 21 26

DentalArt Stomatologia Słubice

biuro@dentalartslubice.pl
www.dentalartslubice.pl

BERLIN SŁUBICE
65 KM!

DOJEDZIESZ DO NAS
W JEDNĄ GODZINĘ!
ZAPRASZAMY!

STOMATOLODZY WSZYSTKICH SPECJALIZACJI - SZCZECIN

OD 15 LAT WYKONUJEMY I SKUTECZNIE REALIZUJEMY KOSZTORYSY DLA PACJENTÓW UBEZPIECZONYCH WE WSZYSTKICH NIEMIECKICH KASACH CHORYCH.

- OSZCZĘDNOŚĆ DO 50% W PORÓWNANIU Z NIEMIECKIMI GABINETAMI

- GWARANCJA AKCEPTACJI KOSZTORYSÓW PRZEZ NIEMIECKIE KASY CHORYCH

- GWARANCJA UZYSKANIA ZWROTU FINANSOWEGO Z NIEMIECKIEJ KASY CHORYCH ZA WYKONANE LECZENIE W POLSCE

- SZYBSZA REALIZACJA PLANÓW LECZENIA ORAZ WYSOKA JAKOŚĆ USŁUG PROTETYCZNYCH

- NOWOCZESNY SPRZĘT, INNOWACYJNE METODY LECZENIA, WYKWALIFIKOWANY PERSONEL

- ZAJMUJEMY SIĘ TRUDNYMI PRZYPADKAMI Z ZAKRESU PROTETYKI, CHIRURGII, PERIODONTOLOGII, ORTODONCJI I STOMATOLOGII ESTETYCZNEJ

- NOWOŚĆ ~ LASEROWE WYBIELANIE ZĘBÓW

Istniejemy od blisko 30 lat. Zaufało nam ponad 20 000 pacjentów z Polski, Niemiec i Skandynawii.

Zadzwoń i umów wizytę

+48 606 992 580

sylwia.cena@ra-dent.com.pl
www.ra-dent.com.pl

MICKIEWICZA 128A/1
71-140 SZCZECIN

KRZYWOUSTEGO 19/5
70-252 SZCZECIN

KRÓLEWEJ KORONY POLSKIEJ
9/U1
70-485 SZCZECIN

Zahnarztpraxis
Dr. Alina Gutsch-Trepka
 Schönebergerstraße 5, 10963 BERLIN-KREUZBERG
 ECKE HOTEL MÖVENPICK
 ☎ **030 - 26 39 77 56**
 Mo Di Mi Do Fr
 12-20 8-14 12-20 12-20 8-14
 S-Bahn: S1, S2, S25; BUS: M29, M41, M123

SPECJALISTA CHIRURGII PLASTYCZNEJ

Uniwersytetu w Lübeck

Dr. med. Jarosław Tribull-Potapczuk

doktor nauk medycznych Uniwersytetu w Köln

**Operacje plastyczne twarzy, powiek, nosa,
 piersi, brzucha i innych części ciała**

Koszty podobne do cen w Polsce

Kurfürstendamm 69 (Adenauerplatz), 10707 Berlin
 Tel.: 030-32708228 lub 0171-7076462 (tu też po polsku)
 E-mail: info@dr-tribull.de, Website: www.dr-tribull.de

Konsultacje w dni powszednie **15:00-19:00**

Koszty porad (i niektórych operacji) pokrywa Krankenkasse

 ZAHNARZTPRAXIS NOWAK
 Dr. med. dent. Roxana Nowak
 Monika Nowak
 www.nowak-zahnarztpraxis.de

Tel. 030 68087813

Implantologia
 Periodontologia
 Protetyka
 Prophylaxe
 Licówki
 Wybielanie zębów

Mo. - Do. 09.00 - 13.00 Uhr
 14.00 - 19.00 Uhr
 Fr. 09.00 - 14.00 Uhr

Xantener Str. 22
 10707 Berlin
 U-Bahnhof Adenauer Platz (U7)

 Germedica
 Familienmedizin
 Ganzheitliche Medizin
 Schulmedizin und Integrative Medizin

PRAKTYKA LEKARZA RODZINNEGO
Dr. med. Beata Bylinski
 Specjalista chorób wewnętrznych / Hausärztin / Naturheilverfahren

**OPIEKA LEKARSKA NAD CAŁĄ RODZINĄ
 (DOROŚLI, MŁODZIEŻ, DZIECI, NOWORODKI)**

13409 Berlin - Reinickendorf
 Reglinhardstr. 34
 e-mail: info@praxis-germedica.de

Tel.: 030 491 91 95
 030 499 07 360

PRIVAT und KASSE

APARATY SŁUCHOWE BEZPŁATNE* NA RECEPTĘ

 miruna
 AUGENOPTIK
 HÖRAKUSTIK

Michał Ruszewski - Tauernallee 42
 12107 Berlin - Tel.: 030 - 76 28 78 13
 www.miruna-berlin.de

*Przy ukazaniu recepty od laryngologa dochodzi ustawowa dopłata 10,- € za aparat. (Cena bez recepty 799,- €)

Specjalista Ginekologii i Położnictwa
Dr. med. Jarosław von Mach-Szczypiński

Praxis:
 Hermannplatz 5, 10967 Berlin
 (Neukölln; U-Bhf Hermannplatz)
 Telefon: (030) 691 43 03
 Handy: 0171 1437301

Sprechzeiten:
 Montag bis Donnerstag
 9:00-13:00 und 15:00-18:00
 Przejmujemy też pacjentki
 bez karty ubezpieczenia

Opieka nad osobami starszymi i chorymi

Stacja opieki domowej **SCHWESTER EVA**

- Usługi pielęgnacyjne i opieka medyczna
- pomoc w wykonywaniu codziennych obowiązków domowych
- bezpłatne doradztwo w zakresie społeczno-socjalnym / Pflegeversicherung
- personel polskojęzyczny
- rozliczeń dokonujemy z kasami chorych, kasami ubezpieczenia społecznego oraz z Urzędem ds. Socjalnych.

Adres: Auguste - Viktoria - Allee 82, 13403 Berlin
Tel.: 030 805 77 497, Funk: 0176 32 998 426
E-mail: pflegedienst.schwester-eva@web.de

 AGNIESZKA DIAK
 psycholog
 pedagog resocjalizacyjny

Każda zmiana zaczyna się od rozmowy

☎ +49 178 248 1603
 📍 Berlin, Steglitz

SkinBerlin
Maria i Sander Klieverik
Specjaliści Dermatologii i Wenerologii
Prywatna klinika

Godziny otwarcia pn-pt 09:00-18:00
 Kalckreuthstr. 16, 10777 Berlin • www.skinberlin.com

ANONIMOWI ALKOHOLICY - MEETING

Poniedziałek 18:30, Środa 19:00, Sobota 17:00,
 Gierkezeile 39, 10585 Berlin

Niedziela 16:00, Lipschitzallee 80, 12353 Berlin

Piątek 19:15, Hessenring 47, 12101 Berlin

Czwartek 19:00, Niedziela 16:00,
 Storkower Str.158, 3 ptr.10407 Berlin.
 Tel.: +49 157 504 759 92

Telefon kontaktowy: +49 157 506 384 09

Berlin /Schöneberg

Physiotherapie am Kleistpark

Arnold Paliński

Massagen, Krankengymnastik, Manuelle Therapie,
Fangopackungen, Manuelle Lymphdrainage,
Elektrotherapie, Ultraschall

Alle Kassen, BG und Privat

Zapraszamy:

Pn - Cz 8 - 18, Pt 8 - 15 (Terminy wyłącznie po
telefonicznym uzgodnieniu.)

Langenscheidtstr. 5, 10827 Berlin Tel. **(030) 79789153**

50m od U-7 Kleistpark

Dr. Warsow - Apotheke

Inh./ Apothekerin Edyta Nowak

**WIR WOLLEN
DASS ES IHNEN
GUT GEHT**

MÓWIMY PO POLSKU!

- realizujemy recepty z Polski
- E - recepty oryginalne (wydrukowane)
- karta stałego klienta
- fachowe i kompetentne porady

Sonnenallee 295, 12057 Berlin

Tel.: 0 30/ 684 38 54

Fax: 0 30/ 68 22 49 07

ok. 150 m od

S-Bhf. Kölnische Heide,

Bus: 277, 246, M41

Otwarte:

pon-pt.: 9:00-18:30

sob.: 9:00-13:00

FIZJOTERAPIA

↳ Gimnastyka
(też wg Bobath, PNF)

↳ Fizykoterapia

↳ Terapia Manualna

↳ Fizjoterapia uroinekologiczna

↳ Drenaż limfatyczny

↳ Masaże

↳ Terapia stawu skroniowo-żuchwowego

Godz otwarcia:

Pon - czw: 8:00 - 18:30

Pt: 8:00 - 13:00

**mgr Kornelia Mroczek
& Team zapraszają!**
Wszystkie kasy
chorych i prywatnie

Physiotherapie-Praxis

»PHYSIOLAB«

Düppelstraße 39

12163 Berlin

U + S Rathaus Steglitz

Tel. 030/797 460 16

info@physiolab-berlin.de

Barrierefreie Praxis

**Również wizyty
domowe**

ZDROWIE ZACZYNA SIĘ OD RUCHU – ZADBAJ O SIEBIE Z PHYSIOLIFE

- Masz bóle pleców, karku lub stawów?
- Dochodzisz do siebie po kontuzji lub operacji?
- A może po prostu chcesz poczuć się lepiej i swobodniej w swoim ciele?

Jesteś we właściwym miejscu!

- W **Physiolife** łączymy nowoczesne metody leczenia z indywidualnym podejściem.
- Zespół **wykwalfikowanych fizjoterapeutów** zadba o Ciebie tak, jak sam by chciał być leczony.
- Mówimy w językach: polski, niemiecki, angielski, turecki, arabski, indyjski – czuj się **swobodnie i zrozumiany**

OFERUJEMY:

- Terapia manualna
- Rehabilitacja ortopedyczna i neurologiczna
- Masaż leczniczy i relaksacyjny
- Ćwiczenia indywidualne i terapia bólu
- Nowoczesne urządzenia i przyjazna atmosfera

**Fizjoterapia,
która naprawdę działa.**

Z troską. Z sercem.
Dla Ciebie.

Physiotherapie Physiolife

Münchener Str. 6, 10779 Berlin

Rejestracja: 030 2141820

www.physiolifeberlin.de

Godziny otwarcia:

Poniedziałek & Środa: 8:00 – 16:30

Wtorek & Czwartek: 9:00 – 17:30

Piątek: 8:00 – 12:00

Mówimy po polsku, niemiecku, angielsku, turecku, indyjsku i arabsku.

Nie czekaj, aż ból minie sam – zadbać o siebie już dziś!
Komfort, skuteczność, zaufanie – pocuj różnicę w Physiolife!

Zjednoczenie Polaków w Berlinie – 70 lat wspólnej historii

Zjednoczenie Polaków w Berlinie to jedna z najstarszych organizacji polonijnych działających w stolicy Niemiec.

24 października 2025 roku w Ambasadzie RP w Berlinie uroczystość świętowano jubileusz 70-lecia istnienia organizacji.

Historia Zjednoczenia sięga czasów tuż po zakończeniu II wojny światowej, gdy ogromne rzesze Polaków znalazły się na terenach zachodnich stref okupacyjnych Niemiec. Już od pierwszych chwil wolności środowiska polonijne zaczęły organizować życie społeczne, kulturalne i polityczne.

Wobec silnej potrzeby stworzenia centralnej struktury reprezentującej interesy wszystkich polskich środowisk, w 1946 roku powołano konfederację organizacji w Niemczech pod nazwą **Zjednoczenie Polskie w Niemczech**.

Nowo powstała organizacja zrzeszała mniejsze stowarzyszenia i pełniła rolę swego „parlamentu” polonijnego życia organizacyjnego.

Z biegiem lat działalność Zjednoczenia doświadczyła wielu trudności, kryzysów

i podziałów, co doprowadziło ostatecznie do jego upadku.

W obecnym kształcie **Zjednoczenie Polaków w Berlinie** funkcjonuje od 1995 roku. Przetrwowało dzięki zaangażowaniu i wierności swoich członków.

Do grona osób szczególnie zasłużonych należą m.in. **Teresa Weber, Alexander Irmischer, Barbara Teterzytz, Sussanna Gaetner, Barbara Winter, Daniela Brede, Irene Wißmann** oraz **Hanna Kozłowicz** – to one są strażniczkami pamięci

ci i kontynuatorkami tradycji związku.

Historię Zjednoczenia współtworzyli również kolejni prezesi: **Jan Wache, Henryk Olkiewicz, Jan Mieszkalski, Boiko Klimek, Bogdan Strużyński, Józef Dunst, Lidia Dunst**, a od ponad pięciu lat funkcję prezesa pełni **Elżbieta Michałak**.

Zjednoczenie Polaków w Berlinie pielęgnuje polskie tradycje i język, wzmacnia poczucie przynależności do kultury ojczystej oraz buduje wielką, zjednoczoną rodzinę polonijną w Berlinie.

W jubileuszowej uroczystości uczestniczył **Ambasador RP Jan Tombiński**, który w swoim przemówieniu podkreślił znaczenie Polonii w Berlinie i złożył gratulacje wszystkim członkom Zjednoczenia.

Obecni byli także **konsulowie RP Marzena Kępowicz i Dariusz Kłaczko**, przedstawiciele różnych organizacji polonijnych oraz liczni sympatycy.

Było to wydarzenie podniosłe zarówno w formie, jak i treści.

Zarząd **Polskiej Rady Związku Krajowego w Berlinie** uhonorował obecną prezes, **Elżbietę Michałak**, statuetką „Najlepszy z najlepszych” za zaangażowanie i działalność na rzecz Polonii w Berlinie.

Nie zabrakło kwiatów, gratulacji i wspomnień.

Redakcja **KONTAKTÓW** również uczestniczyła w uroczystości, składając serdeczne gratulacje i życzenia wielu sił oraz zdrowia do dalszej, tak potrzebnej działalności na rzecz Polonii w Berlinie.

Majka Klon

ŚWIĘTA, SZTUKA I ZŁUDZENIE BEZPIECZEŃSTWA

Grudniowe zagrożenia widziane oczami prywatnego detektywa

Grudzień to wyjątkowy czas. W większości domów trwa świąteczna krzątanina, firmy zwalniają tempo, a ludzie myślami są przy prezentach, rodzinnych spotkaniach czy w podróży na zasłużony świąteczny wypoczynek.

W naszym biurze detektywistycznym wygląda to zupełnie inaczej.

To miesiąc, w którym telefony dzwonią częściej, a zgłoszenia dotyczą głównie kradzieży – szczególnie tych związanych ze sztuką, antykami i biżuterią. Święta są przyjemne dla wszystkich. Dla złodziei również.

Święta Bożego Narodzenia nie są „magiczne” dla przestępców – są po prostu **wygodne**.

Widziałem ten schemat dziesiątki razy.

W okresie przedświątecznym dzieje się kilka rzeczy:

- w domach jest więcej gości niż zwykle,
- ochroniarze i pracownicy myślą o wolnym,
- alarmy bywają wyłączane „na chwilę” podczas sprzątanego,
- rzeczy są przestawiane, wynoszone i wnoszone,
- nikt nie zwraca uwagi, kto akurat przechodzi korytarzem,
- a rutyna uśmiecha się szerzej niż św. Mikołaj w reklamach.

Z naszej perspektywy mogę powiedzieć jedno:

sztuka ginie właśnie wtedy, kiedy właściciel jest przekonany, że nic jej nie grozi.

A w święta liczba takich błędów rośnie lawinowo.

Kolekcjonerzy, ludzie biznesu, artyści i prywatni właściciele dzieł sztuki żyją w przekonaniu, że grudzień to miesiąc bezpieczny, rodzinny i niegroźny.

A ja, odbierając telefony nocą 24, 25 i 26 grudnia, wiem jedno:

to miesiąc, w którym sztuka ginie najszybciej.

Najprostsze błędy, które widzimy w naszej pracy

Każdego roku analizujemy sprawy, które

– przy odrobinie uważności – nigdy nie powinny się wydarzyć i nigdy nie powinny do nas trafić.

I niemal zawsze zawodzi jedno: człowiek, nie technologia.

Poniżej przykład, który często przytaczamy klientom.

SYTUACJA, KTÓRA TAK NAPRAWDĘ NIGDY NIE POWINNA MIEĆ MIEJSCA!

Dom zabezpieczony jak twierdza: wideo-domofony, czujniki, aktywna ochrona, systemy alarmowe klasy premium. Właściciel przyniósł swój drogi obraz na poddaż. Znajomy odpowiedział mu, że tam będzie bezpieczniej. Właściciel uznał to za dobrą radę, bo obawiał się uszkodzenia dzieła podczas świątecznych spotkań rodzinnych.

Nie przewidział jednak, że znajomy lubił chwalić się swoimi pomysłami podczas spotkań z kolegami przy tzw. „piwku”. Tak zrodził się plan – i ujawniło się słabe ogniwo budynku: **dach**.

Sprawca wiedział, że w domu trwa rodzinne przyjęcie, że wszyscy są w salonie, a systemy alarmowe są wyłączone.

Złodziej potrzebował **3 minuty i 14 sekund**, by wejść na posesję, wyciąć otwór w dachu z blachy i wyjść z obrazem wartym ponad **200 tys. złotych**.

W domu nikt nawet nie pomyślał, że właśnie doszło do kradzieży.

Jak zabezpieczają się nasi klienci? I co naprawdę działa

Współpracujemy z kolekcjonerami sztuki, właścicielami prywatnych galerii, prawnikami, przedsiębiorcami oraz osobami, które w swoich domach przechowują coś więcej niż zwykłe dekoracje.

Najskuteczniejsze działania łączą technologię z rozsądkiem:

- zamknięte części domu, w których przechowywana jest sztuka,
- brak „pokazywania kolekcji” podczas świątecznych spotkań,
- ograniczony dostęp nawet dla pracowników,
- monitoring z aktywną analizą, a nie tylko nagrywaniem,
- audyty bezpieczeństwa co najmniej dwa razy w roku,
- dokładne listy inwentarzowe, fotografie i oznaczenia przechowywane poza miejscem, w którym znajdują się drogie przedmioty,
- dyskretny nadzór posesji podczas dłuższej nieobecności.

W naszych śledztwach często to właśnie drobny szczegół – dodatkowe zdjęcie ramy, niestandardowy znak na odwrocie obrazu czy zapis z jednej niepozornej kamery IP – pozwala odzyskać dzieło sztuki.

Moje osobiste spostrzeżenie

Przez lata pracy w naszym biurze widziałem wiele emocji związanych z utratą dzieła sztuki.

I niezależnie od wartości – czy to obraz za

pół miliona, czy skromna rodzinna pamiątka – zawsze boli to tak samo.

Dlatego zostawię tutaj jedną z najważniejszych lekcji, jakie wyciągnęliśmy jako zespół:

Sztuka nie ginie dlatego, że złodzieje są wybitni.

Ginie dlatego, że właściciel przez chwilę wierzy, że nic mu nie grozi.

Z pełnym przekonaniem mówię:

czujność nie psuje atmosfery świąt – ona ją chroni.

Chroni spokój.

Chroni rodzinę.

Chroni kolekcję.

Chroni wszystko to, nad czym pracowałeś latami.

Na koniec – słowo od naszego biura

Życzymy wszystkim Państwu – Kolekcjonerom, Klientom i Czytelnikom – aby te święta były nie tylko piękne, ale przede wszystkim bezpieczne.

Niech jedyne, co zniknie w tym roku, to pośpiech i stres, a nie coś, co ma dla Was wartość większą niż wszystkie prezenty pod choinką.

DETEKTYW DOMANSKI PL Sp. z o.o.

ul. Juliana Bartoszewicza 1C/49

00-337 Warszawa

e-mail: detektywdomanski@gmail.com

www.detektywdomanski.pl

Tel. 0048 517 148 794

DETEKTEI-DOMANSKA

Bessemersstraße 82

12103 Berlin

Uwaga zmiana nr. telefonu

Tel: 0049 175 9974396

mailto: detektivdomanski@yahoo.de

www.detektivdomanski.de

Powroty z Niemiec: prawdziwe historie Polaków. Nowy cykl podcastów COSMO po polsku

Po raz pierwszy od 25 lat statystyki pokazały, że z Niemiec wyjechało więcej Polaków, niż się tam przeprowadziło. Czy można mówić o trendzie? Co tak naprawdę stoi za decyzjami o opuszczeniu Niemiec?

COSMO po polsku zaprasza na nowy cykl „Powroty z Niemiec: prawdziwe historie Polaków”, który z reporterską uważnością pokazuje, co naprawdę kryje się za liczbami.

Dziennikarze Monika Sędziarska i Adam Gusowski rozmawiają z osobami, które po latach życia w Niemczech zdecydowały się wrócić lub właśnie planują powrót do Polski.

W cyklu pojawiają się m.in.:

- Polsko-niemiecka rodzina, która na nowo buduje życie w Polsce.
- Przedstawicielka pokolenia 30+, dla której Berlin okazał się etapem, a nie celem.
- Emeryci wracający po latach do miejsc, które zostały w pamięci „domem”, choć zmieniło się wszystko.
- Osoby, które wahają się między dwoma krajami i starają się znaleźć odpowiedź na pytanie: gdzie jest moje miejsce?

Dopełnieniem reporterskich historii są rozmowy z ekspertami ds. migracji, socjologami i politologami i psychologami, którzy tłumaczą współczesne procesy mobilności, interpretują statystyki i wyjaśniają, czym właściwie jest „powrót” w czasach wielokrotnej migracji, tożsamości hybrydowych i transnarodowych biografii.

„Powroty z Niemiec” to cykl o decyzjach i codzienności, której nie widać w tabelach.

Kolejne odcinki w każdy poniedziałek na falach radia COSMO, a także w serwisach streamingowych na: Spotify, ARD Audiothek oraz na stronie cosmopolisku.de

Psychologia na emigracji: Powrót do Polski

„Jeśli decydujemy się na powrót do Polski po wielu latach w Niemczech, to nasz powrót będzie ponowną emigracją, związaną z koniecznością adaptacji do nowego życia” – mówią berlińscy psychologowie, Honorata Moliter i Paweł Kurczak, z którymi rozmawia Monika Sędziarska z radia COSMO po polsku.

Monika Sędziarska: Czy temat powrotu do Polski pojawia się w waszych gabinetach?

Paweł Kurczak: Tak. Życie różnie się układa. Część osób dochodzi do wniosku, że chciałyby wrócić albo zastanawia się nad tym i przychodzi z tym do psychologa.

Honorata Moliter: Naturalna myśl o powrocie pojawia się mniej więcej 2 do 4 lat po przyjeździe, kiedy jesteśmy jeszcze w procesie intensywnej adaptacji do nowych warunków. Pytanie o to, czy to na pewno była dobra decyzja opuścić Polskę i mieszkać w innym kraju, jest naturalnym pytaniem, które pojawia się chyba u każdego emigranta.

Paweł Kurczak: Wydaje mi się, że część osób zaczyna zastanawiać się nad powrotem, dlatego, że Polska ma coraz lepszy wizerunek, coraz lepiej się prezentuje.

Monika Sędziarska: W niemieckich mediach pojawia się ostatnio dużo relacji i filmów pokazujących, jak Polsce świetnie się rozwija, że Polacy wracają do kraju nowoczesnego o niskim bezrobociu. I zaczyna nas tam ciągnąć.

Honorata Moliter: Nasz emocjonalny mózg ocenia sytuację w odniesieniu do potrzeb, a podstawową potrzebą jest potrzeba bezpieczeństwa ekonomicznego, tzw. dobrego, wygodnego życia. Jeżeli dochodzą do nas informacje, że Polska jest krajem nowoczesnym, w którym łatwo znaleźć pracę, w którym wszystko sprawniej przebiega niż w Niemczech, to nasz mózg dostaje zadanie do wykonania: podjąć decyzję o tym, czy zostajemy czy wracamy.

Ważne jest także bezpieczeństwo relacyjne i tożsamościowe, podstawowe poczucie bezpieczeństwa, które zmienia się, jeśli jesteśmy w otoczeniu nie mówiącym w naszym języku ojczystym, w którym są inne kody kulturowe, w którym czujemy, że „nie jesteśmy u siebie”.

Kiedy ktoś nas pyta, jak to się stało, że przyjechalismy do Niemiec albo czy jedziemy do siebie na święta, to dostajemy sygnał, który przypomina nam, że nie jesteśmy stąd. W Polsce tego nie ma. Być może więc tęsknimy za tym, żeby nie przeżywać takich momentów, które są nieprzyjemne i myślimy, że jak wrócimy z powrotem do Polski, to to się skończy.

Jak powinniśmy traktować ten powrót? Czy nie jest to kolejna migracja, tylko w przeciwnym kierunku?

Honorata Moliter: To zależy przede wszystkim od tego, jak długo mieszkaliśmy poza Polską. Jeżeli decydujemy się na powrót po 2, 3 latach, to często jest to powrót wyczekiwany, który wiąże się z przygodą życia poza Polską przez dłuższy czas. Natomiast jeżeli wracamy po 10 latach i więcej, to powrót do Polski będzie miał dużo

elementów typowych dla emigracji, która wiąże się z adaptacją do nowego życia, w innym otoczeniu, w innej kulturze niż ta, w której żyliśmy dotychczas.

Koniec emigracji i początek jednocześnie.

Paweł Kurczak: Możemy tak powiedzieć. Często decydując się na powrót, nie do końca wiemy, na co się piszemy. Najczęściej wyobrażamy sobie, że miejsce, do którego wracamy, będzie wyglądało mniej więcej tak, jak wtedy, kiedy stamtąd wyjechaliśmy. Czas jednak nie stoi w miejscu. I może okazać się, że nasz dom już nie jest tym samym miejscem, że wiele rzeczy jest już dla nas obcych, że pojawiają się nowi ludzie. Często spodziewamy radości czy ulgi. A wcale tak nie musi być.

Honorata Moliter: Tak, bo to często jest oparte na doświadczeniu odwiedzania kraju w kontekście urlopu czy wakacji. Bardzo często słyszymy, jak klienci mówią, że zawsze, jak są w Polsce, to czują się jak na wakacjach. Jeżeli jednak zdecydujemy się na radykalną zmianę przeniesienia się w tamtą rzeczywistość, to nie będziemy już doświadczać uczucia, że jesteście na wakacjach.

Jeżeli ktoś zaczyna rozważać powrót do Polski, to jakie emocje pojawiają się u niego najczęściej?

Paweł Kurczak: Przeżywamy wszystkie możliwe emocje w zależności od naszego charakteru, własnej specyfiki. Albo jest to lęk: Co to będzie? Czy to dobra decyzja? Jak zostaną odebrani? Albo radość: nareszcie, tyle na to czekałem, w końcu się uwolnię od niemieckich procedur.

Honorata Moliter: Czasem może być to wewnętrzny konflikt pomiędzy jedną częścią, która chce wrócić a drugą, która nie jest do końca przekonana albo obawia się, co będzie się z tym wiązało. Zupełnie naturalny stan dla takiej sytuacji.

Czy można powiedzieć, że synonimem emigracji jest zmiana życiowa?

Może się pojawiać jakiś rodzaj żaloty po opuszczonym miejscu. Jeśli spędziliśmy wiele lat, na przykład w Niemczech, to w pewnym momencie zdajemy sobie sprawę, że jednak coś zostawiliśmy za sobą i że to też jest jakiś rodzaj straty. Możemy przeżywać żalotę po jakimś wizerunku samego siebie. Kiedy z powrotem lądujemy w Polsce, to też okazuje się, że jesteśmy jacyś inni.

Honorata Moliter: To jest też moment konfrontacji z zupełnie nowym, wewnętrznym doświadczeniem: możemy poczuć wyrażenie, jak emigracja nas zmieniła, jak się różnimy od Polaków, którzy nigdy nie byli na emigracji.

Paweł Kurczak: Ta sytuacja wymusza zadanie sobie pytania: kim teraz jestem? Czy jestem bardziej Niemcem czy Polakiem? Czy może Polakiem z niemieckimi zwyczajami? Kim jestem dla ludzi, do których przyjechałem? Bo ci ludzie, do których wracamy, też mają wyobrażenia na nasz temat. Zmierzenie się z tym jest też jakimś wyzwaniem po powrocie.

Honorata Moliter: Może być też tak, że wracamy na zupełnie różnym innym etapie życia. Np. wyjechaliśmy jako single, a wracamy z rodziną. Martwimy się nie tylko o siebie, ale na przykład o nasze dzieci albo o naszych partnerów. Wydaje się, że najbardziej narażone na trudne przeżycia są dzieci, bo stoją one przed faktem dokonania. To rodzice podjęli decyzję o powrocie. Warto więc zachęcać dzieci do mówienia o tym, jak się z tym czują. Nieraz w naszych gabinetach słyszymy historię osób, które są już dorosłe, a w dzieciństwie przeżyły tego typu doświadczenia, zostali przeniesieni z dnia na dzień z jednej rzeczywistości do drugiej i nikt z nimi o tym nie rozmawiał.

Jeśli ktoś myśli o powrocie do Polski, co powinien wziąć pod uwagę?

Paweł Kurczak: Podkreśliłbym rolę rozumu, a nie tylko emocji. Rozważmy na spokojnie za i przeciw, żeby nie podejmować decyzji wyłącznie na bazie emocji.

Honorata Moliter: Ja bym się zwróciła do osób, które już wróciły albo do naszych bliskich albo do osób, które są wokół nas, co one o tym myślą. Jak się do tego odnoszą? Perspektywa z zewnątrz czy szerszy kontekst często mogą być impulsami, które pomogą nam w tym, żeby przejść do kolejnych etapów.

A ja zapraszam Was również na rozmowy z Polakami, którzy zdecydowali się na powrót do Polski. Możecie ich posłuchać w nowym cyklu podcastów COSMO po polsku. Dziękuję bardzo za rozmowę

Renata Pawlik: Szyje to moja praca, ale i pasja

„Żeby być dobrą krawcową, nie wystarczy dobrze szyć. Trzeba też umieć rozmawiać z ludźmi” – mówi Renata Pawlik. Polska krawcowa prowadzi zakład w Berlinie Charlottenburgu od 35 lat. Szyje dla stałych klientów, ale i dla najlepszych domów mody. Na emeryturę się nie wybiera. „Bardzo lubię swoją pracę” – mówi w rozmowie z COSMO po polsku.

Adam Gusowski: Kiedy zaczęła się Pani przygoda z igłą i nitką?

Renata Pawlik: 50 lat temu w Polsce, 35 lat temu w Niemczech. Przyjechałszy tu w roku 1989. W 1990 r. po raz pierwszy byłam selbständig.

Pierwsze lata były dość trudne, mimo że jestem po fachu. Nie umiałam się tu odnaleźć, nie znałam niemieckiego. Na mój pierwszy zakład krawiecki w Reinickendorfie złożyła się cała rodzina. Wtedy jeszcze nie wiedziałam, co oznacza samodzielna działalność w Niemczech, myślałam tylko o tym, że muszę zarobić pieniądze, wyżywić rodzinę i zapewnić im egzystencję. To był mój cel.

Miała Pani fach w ręku. Czy nie wolała Pani pójść do pracy jako krawcowa?

Tak, myślałam o tym, ale w tym czasie otwarto niemiecko-niemiecką granicę. Największy nabór siły roboczej był z NRD. My byliśmy na samym końcu, a do tego nie mówiliśmy po niemiecku. Nie wiem, czy bym sobie poradziła pracować 8 godzin, nie mając na tyle zawodowego wycucia, żeby z tego żyć. Łatwiej mi było samej stanąć na nogi. Otwarliśmy więc zakład w Berlinie Reinickendorfie. Pracowałam tam aż 17 lat.

Czy pamięta Pani swojego pierwszego klienta?

Pamiętam. Pierwszym człowiekiem, który otworzył drzwi zakładu w Reinickendorfie był ... mój obecny mąż. Niemiec.

Początki Pani działalności były pewnie trudne?

Trudne. Pracowałam sama w zakładzie. Czasy były przełomowe. Była dość duża konkurencja, ale na szczęście, dzięki temu, że miałam fach w ręku, miałam dobre przebicie. Poradziłam sobie, mimo że nie znałam języka. Klienci doceniali fachowość i muszę powiedzieć, że do dzisiaj mam klientów z Reinickendorfu, którzy przyjeżdżają, żeby coś im uszyć, przerobić, naprawić.

Myślę, że oprócz tego, iż umiałam szyć, ważne było też to, że potrafiłam rozmawiać z ludźmi. Nawet kiedy jeszcze nie znałam języka niemieckiego, rozumieli, co mówię, mój język, mowę ciała.

Poza tym zakład nie żyje z samego właściciela, ale i z pracowników. Mamy siedmioro fachowców. Wszyscy się rozwijamy, nie stojemy w miejscu, współpracujemy z firmami, które bardzo dużo od nas wymagają, a przez to bardzo dużo się uczymy.

Z czym konkretnie można się do Pani zwrócić?

Renata Pawlik

Mamy dość szeroki zakres. Część osób zajmujemy się przeróbkami krawieckimi, naprawami, a część szyje gotowe ubrania dla uznanych firm i to jest w tej chwili podstawa naszej pracy.

Czego oczekują od Państwa te firmy?

Wysokiej jakości i dotrzymywania terminów.

Czy pamięta Pani moment, w którym pomyślała Pani: koniec z tym?

Myśli się nieraz o tym, ale nie umiałabym tak powiedzieć, no chyba żebym była niewypłacalna. To jedyny powód, dla którego mogłabym zakończyć działalność. Różnie przecież kiedyś bywało. Były ciężkie czasy, kiedy nie miałam pensji, przychodziłam do domu bez wypłaty. Ale miałam nadzieję, że będzie lepiej. Najważniejsze było to, żeby miała z czego zapłacić pracownikom i urzędowi.

Kiedy zdecydowała się Pani rozszerzyć działalność i zatrudnić pracowników?

To była intuicja. Po zjednoczeniu Niemiec wiele firm się zamknęło, a my wykupiliśmy firmę, która już produkowała małe serie, była na rynku, ale jej właściciel przeszedł na emeryturę. Odkupiliśmy od niego maszyny i przejęliśmy pracowników. Tak zaczęła się moja droga produkcyjna, konfekcja. To był krok ku dużej zmianie.

Zbierałam pierwsze doświadczenia. Zatrudniłam krawczynię, która pochodziła z dawnego NRD. Po latach mówi do mnie: wie Pani, Frau Pawlik, ja tylko przyszłam do Pani zobaczyć, czy dam radę, ale chciałam pracować gdzie indziej. Dziś jest u mnie już 20 lat. Widziała sens wspólnej pracy, bo dużo firm upadło, a my drobnymi krokami szliśmy dalej.

Jak wygląda proces produkcji u Pani? Ktoś dzwoni i mówi, że ma na coś pomysł?

Działa marketing szeptany. Dzwoni ktoś, bo np. o nas słyszał, że szyjemy w Berlinie, a nie w Chinach, że specjalizujemy się w szyfonie i w jedwabiach, materiałach trudnych, których nie każdy lubi robić. I mówi, że ma takie a takie modele i czy możemy je zrobić. Tak, możemy – odpowiadam, bo nigdy nie mówię „nie”. Niech przyjdzie, zobaczymy i przychodzi, wysyła nam wykroje, materiały, dodatki, a my robimy pierwsze modele. Małe ilości robimy w Berlinie, a średnie i większe w drugim zakładzie w Polsce.

Jaki był najtrudniejszy projekt?

Chyba wtedy, kiedy dostałam zlecenie od znanej berlińskiej projektantki. Nie miałam wtedy jeszcze dużego doświadczenia. Musiałam bardzo się starać, żeby ten projekt wykonać, ale przekalkulowałam się. Miałam w Polsce firmy, z którymi współpracowałam i proponowałam im uszycie spodni. To było aż 2 tys. sztuk. Niestety oni tego nie wykonali, a ja musiałam na ostatnią chwilę szukać innych wykonawców i przekładać termin. Nie byłam jeszcze dojrzała do takiego dużego zamówienia. Wykonałam je, ale z dużymi stratami.

Zresztą wiele było trudnych, ale ciekawych projektów. Na szczęście dawaliśmy sobie z nimi radę.

Czy kiedy zaczynała Pani przygodę z krawiectwem, mając zaledwie 16 lat, myślała Pani o takiej karierze?

Nie, nigdy się nie spodziewałam, że zajdę aż tak daleko, że będę mieć tylu pracowników, taką odpowiedzialność.

Co skłoniło Panią do wybrania takiej drogi zawodowej?

Pochodzę z rodziny krawieckiej. Mój pradziadek był krawcem i prowadził własny warsztat. Mój dziadek ze strony mamy także był znanym krawcem, pałeczkę przejął również mój ojciec, krawiec, który pracował w Bydgoszczy w domu mody Etola. To na pewno mnie ukształtowało, wychowałam się między stołami krawieckimi, maszynami, szpilkami itd.

Boli mnie, kiedy umniejsza się status krawcowej, mówi się lekceważąco: ach, ona jest krawcową. A krawcowa zasługuje na uznanie. Nie jest finansowo doceniana tak jak inne zawody, a przecież prawdziwa krawcowa musi mieć cierpliwość, musi myśleć i musi mieć dobre ręce. Dla mnie jest bardzo ważne, żeby moje krawcowe zarabiały dobre pieniądze.

Chce Pani przekazać pałeczkę swojej córce?

Ciężko mi oddać finansową odpowiedzialność za urzędy, kasy chorych, płatności. Wydaje mi się, że jak czegoś nie dopilnuję, to

może coś się załamać. Na to wszystko trzeba mieć dużo siły, odporności, trzeba mieć też partnera. Mam w córce dużą pomoc, ale jeszcze obserwuję, czy sobie z tym poradzi.

Czyli najpierw będzie dłuższy okres przekazywania pałeczki?

Tak, żebym wiedziała, że córka nie pograży się w finansowe problemy.

Jasne, ale Pani nie wygląda na osobę, która chciałaby spędzić swoje życie na emeryturze!

Mam już 71 lat, ale jeszcze z 5 lat chciałabym prowadzić mój zakład. Zresztą często wyjeżdżamy z mężem na weekendy i chyba mi to wystarcza. Ważne, że on jest zdrowy i że jakoś się to wszystko kręci. Nieraz krzywo, garbato, ale się kręci.

Powodzenia zatem życzyć i dziękuję za rozmowę!

Podcasty COSMO
po polsku!

USŁUGI / INNE

Największe polskie biuro podróży
zabierze Cię na kolejne wakacje!

Berlin
Dubaj
Tajlandia
Seszele
Mauritius

ZESKANUJ KOD
40 * I ODRYJ PONAD
POZOSTAŁYCH
KIERUNKÓW

ITAKASmart

*Ilość kierunków może ulec zmianie

FRYZJERKA wykonuje usługi: baleyage, pasemka, farbowanie, strzyżenie, modelowanie, trwałe prostowanie, OLAPLEX-rekonstrukcja i odbudowa włosów. Pracuje na produktach firmy WELLA. Ola, tel.: 0178 3476775

Profesjonalne usługi kosmetyczne i medycyny estetycznej z dojazdem do klienta lub w gabinecie w lokalizacji Berlin Friedenau-Schöneberg. Manicure-pedicure, oczyszczanie i inne zabiegi na twarz, makijaż okolicznościowy. Mezoterapia igłowa i mikroigłowa, wypełnianie zmarszczek, powiększanie ust i inne. Wysoka jakość, promocyjne ceny. Tel.: 0176 27398949

INTERNET MOBILNY, DOMOWY, TELEFONY KOMORKOWE
Wszystkie porady są darmowe i w języku polskim. Zapraszamy:) tel. 030/81868077, kom. +4917648207784, www.teleberlin.pl

Fryzjerka z tytułem mistrza oferuje: baleyage, pasemka, trwałą, strzyżenie damskie, męskie, henna, przedłużenie włosów (mikroring, kreatyna). Agnieszka Whatsapp: 0155 11253349, 0176 48997626

Wykonujemy prace remontowe, szpachlowanie, malowanie, regipsy, płytki, tapetowanie, elektryka, hydraulika, montaż drzwi, okien, tarasy, laminaty, kompletne remonty mieszkań. Tel.: 0151 71770337

Pomoc w sprawach urzędowych, Job Center, Arbeitsamt, Kindergeld, Elterngeld, Wohngeld, pisma, odwołania, sprawy rentowe etc. (oprócz prawnych) Meldowanie firm – kpl prowadzenie papierów, rachunki etc. Mobil: 0157 84894000

Opróżnianie mieszkań, strychów piwnic ogrodów. Przewóz mebli z punktu A do B Tanie szybko i solidnie. Rzetelna praca krótkie Terminy. Darmowa wycena. Tel.: 0176 96538820

Pomoc w problemach z Jobcenter, Arbeitsamtem, Gewerbeamtem, Kindergeld, Elterngeld, Wohngeld, wizyty w urzędach, meldunki, pisma urzędowe i odwołania, wypełnianie formularzy oraz pomoc przy wizycie u lekarza. Kom.: 0177 5642472

Pomoc w zakładaniu polskiej telewizji internetowej, Jakość HD, wystarczy Smart TV i internet. Pomoc przy komputerach i drukarkach oraz internecie. Tel.: 0155 63280703.

Usługi transportowe - Przeprowadzki, - przewóz mebli oraz montaż, - oczyszczanie mieszkań, piwnic, - wywóz rzeczy do BSR, - rzetelnie, solidnie i szybko. Tel.: 0152 19264461

Naprawa sprzętu gospodarstwa domowego, pralki, zmywarki, lodówek, zamrażarki, suszarki. Szybko i solidnie. Na wykonaną usługę udzielam gwarancji. Tel.: 0152 25651989

Solidnie wykonujemy remonty mieszkań, szpachlowanie, malowanie, regipsy, tapety, kafle, podłogi, murarskie, izolacje, hydraulika, elektryka, renowacja okien, okna nowe, prace ogrodnicze, małe przeprowadzki. Tel.: +49 162 1044173 lub +49 30 85745005

KOMPUTERY - Naprawa, instalacje WINDOWS, INTERNET-DSL/ WLAN, usuwanie wirusów, ratowanie danych - Tel.: 030 30201944 Handy: 0162 1786980

Opróżnianie mieszkań, piwnic i strychów . Rzetelna praca, krótkie terminy, bezpłatna wycena. Tel.: 0176 96383270

Remonty mieszkań, szpachlowanie, malowanie, tapetowanie, układanie podłóg, cyklinowanie. Wszelkie prace remontowe. Tel.: 0178 7296119 lub 030 52659181

Budowlana firma oferuje cały zakres usług: wykończenia mieszkań, kafelki, gładzie, instalacje. Budowa domów od podstaw, dachy, fasady, kostka brukowa. Wynajem busa. Oferujemy również przeprowadzki i opróżnianie mieszkań. Tel.: 0155 11253349, 0176 48997626

MAJSTER ŻŁOTA RĄCZKA, pomaluje, zamontuje, naprawi. 30 lat doświadczenia w remontach mieszkań. Zadzwoń, to Ci się opłaca. Marek 0177 1689892

Remonty mieszkań - malowanie, szpachlowanie, tapetowanie, regipsy, podłogi, kafelki, montaż drzwi, okien, elewacja, dachy, kostka brukowa, tarasy. Meble kuchenne na wymiar, szafy i zabudowy. Oferujemy również przeprowadzki i opróżnianie mieszkań. Tel.: 0176 43571983

Transport, ekspresowy wywóz mebli na BSR, oczyszczanie mieszkań, piwnic itp, przeprowadzki. Wycena bezpłatna. Tel.: 0176 36322659

Firma budowlana z Polski, brygada góralska, szuka zleceń na budowy domów od podstaw, dachy, elewacje na terenie całych Niemiec. Tel.: +48 608729122, +49 152 05734746

Transport Mercedes Vito, zakupy IKEA, Inne, ekspresowy przewóz rzeczy, AGD, zapraszam, tel.: 0151 50418494 Andrzej

Meble na wymiar. Meble kuchenne, Szafy z drzwiami przesuwanymi, Szkło dekoracyjne do kuchni zamiast płytek. Wykonamy na zamówienie. Kontakt. Pn-Pi 9,00-16,00 Tel.: 0157 84556424, www.festti.de

INTERNET BIUROWY, MOBILNY, TELEFONY KOMORKOWE
Dla małych i dużych FIRM oraz z Gewerbe. Wszystkie porady są darmowe i w języku polskim. Zapraszamy:) tel.: 030/81868077, kom. +4917648207784, www.teleberlin.pl

Refleksologia: stóp, rąk, twarzy i głowy. Zabiegi terapeutyczne i relaksacyjne. Tel.: 01637882447

Transport 3,5 tony przewóz rzeczy, mebli, AGD, opróżnianie mieszkań, przeprowadzki, itd. Mail: bokpol@interia.eu, tel.: +48 725 791 476, +49 0171 512 5846

Fachowiec złota ręczka z wieloletnim doświadczeniem podejmie się: kafelkowanie, szpachlowanie, elektryka, malowanie, laminat. Tel.: +48 572 279 730

Firma transportowa oferuje przeprowadzki na terenie Europy. Opróżnianie mieszkań, piwnic, garaży. Wynajem Busów Maxi L4, H3 o wymiarach paki : dł: 4070, szer. 1870, wys: 2172. Tel.: 0155 11253349 Aleks

Rejestracja i prowadzenie działalności gospodarczej, księgowość i wynagrodzenia pracownicze-Lohnabrechnung Mail: gewerbebetreuung2024@gmail.com Tel.: 0176 69292007, whatsapp/sms 0174 1894965

Sprzedam serwis obiadowy. Biała Maria Rosenthal. 69 sztuk. Cena do uzgodnienia. Tel.: 030 7452939

Usługi Hydrauliczne - Szybko, Solidnie! Szukasz zaufanego hydraulika? Nie daj się zaskoczyć awarii. Oferuję kompleksowe usługi hydrauliczne na terenie Berlina i okolic. Kontakt: Pan Adam +4916092216054.

SOLARIUM

NOWE LAMPY
NOWE TECHNOLOGIE
BEZPIECZNE OPALANIE

ALT-MOABIT 75 | 10555 BERLIN

TEL: 398 87 605

PESTALOZZISTR. 74 | 10627 BERLIN

TEL: 319 92 648

ZAPRASZAMY!

GODZINY OTWARCIA:
PON. - PT. 9 - 22
SOB. 10 - 22 | NIEDZ. 12 - 20

Przeprowadzki – transport

- przewóz mebli
- opróżnianie pomieszczeń i piwnic
- wywóz rzeczy na BSR

Tel.: 0152 17271079 lub 030 96596915

TRANSPORT EXPRESOWY

PRZEPROWADZKI
OPRÓŻNIANIE MIESZKAŃ, PIWNIC, GARAŻY itp.

Tel.: 030 91566003, 0176 36322659

transport&przeprowadzki

- profesjonalne przeprowadzki, punktualność i rzetelność wykonania usług z ubezpieczeniem
- przewozy mebli (IKEA, Höffner, itd...)
- opróżnianie mieszkań i piwnic
- przewozy materiałów budowlanych i narzędzi (Bauhaus, Obi,...)
- wywóz rzeczy do BSR

Tel.: 01577 3670602 lub 030 55142631

MOBIL
w Berlinie
i okolicach

BIURO
Zoppoter Str. 7
14199 Berlin
Wilmsdorf

Bus
186 / 249 / 310

0170-5322474
24H
030-31004280

Od 21 lat oferujemy kompleksowe usługi pogrzebowe na terenie Berlina i okolic oraz przewozy zmarłych do Polski lub innych krajów uni europejskiej.

Gwarantujemy szacunek, godność i profesjonalizm.

Koronawirus zmienił nasze codzienne przyzwyczajenia. Zostańcie Państwo bezpiecznie w domu! My przyjedziemy do Państwa. Zajmiemy się pogrzebem na terenie Berlina albo przewozem ukochanej zmarłej osoby do Polski.

KAISERBESTATTUNGEN.DE

**POLSKI ZAKŁAD POGRZEBOWY
CHWOLKA & CHWOLKA**

ekspresowe przewozy zmarłych na teren całej Polski z załatwieniem wszelkich formalności. Pomoc w uzyskaniu renty oraz przysługujących świadczeń socjalnych, ekspresowe kremacje.

TEL. 24h 0171/6503466
BERLIN 0151/53361681
www.chwolka.pl

☎0175/9242374	Köln/Bonn	☎0151/53361467	Hannover
☎0171/1554632	Dortmund	☎0175/1043723	Kassel
☎0151/53361465	Recklingh.	☎0151/53361681	Berlin
☎0171/1554583	Düsseldorf/essen	☎0175/9242347	Hamburg
☎0175/2877731	Hagen/Bochum	☎0171/6503466	Frankfurt
☎0151/51816514	Wuppertal	☎0160/91427415	Stuttgart
☎0171/1554767	Krefeld	☎0171/5229676	München
☎0175/9242353	Bremen		

Od 29 lat! Szybko, Godnie, Uczciwie, Tanio

N A G R O B K I

Mistrz Kamieniarstwa & Inż. KRZYSZTOF IMIELSKI
Biuro: Büdnerring 48, 13409 Berlin

03027497001, 0171 9074101, 0173 6865350
imielski@arcor.de www.gran-mar-bau.de Mo- Fr 9 – 18 oraz Sa 10 – 14

Pogotowie zamkowe dzień i noc

natychmiastowa pomoc w przystępnej cenie w wypadku zatrzaśnięcia drzwi lub zgubienia kluczy. Usuwanie szkód powłamanionych oraz montaż dodatkowych zamków

tel.: 030/ 915 94 017, 0170/ 5837677

**SCHLÜSSEL-NOT-DIENST
CUKIER**

REMONTY MIESZKAŃ

**OKNA • DRZWI • BRAMY
GARAŻOWE • OGRODZENIA
Z MONTAŻEM**

Mobil: 0157-59640537 • marianlenc@web.de

Anteny Satelitarne

Naprawy Telewizorów

Ustawianie programów TV **tel.364 36 859**

Od 30 lat w Berlinie
Schönwalder Str.101
13585 Berlin

SERWIS KOMPUTEROWY

LAPTOPY PC MONITORY

inż. Tomasz Günther

0178-6838146

www.katicom.de

- NAPRAWY U KLIENTA
- INSTALACJA WINDOWS
- WYMIANA GNIAZD I ZŁĄCZY
- WYMIANA MATRYC
- NAPRAWY PO ZALANIU
- ODZYSKIWANIE DANYCH
- USUWANIE WIRUSÓW

Zakład Pogrzebowy SANS SOUCI

wysłuchać zrozumieć towarzyszyć

Telefon 24 h: (030) 48 47 92 27
Wollankstr. 67, 13359 Berlin
www.sanssouci-bestattungen.de

U nas znajdują Państwo współczucie, zaangażowanie i profesjonalizm.
Mówimy również po polsku!

niedrogo godnie stylowo

Płacisz za wysokie rachunki za prąd i gaz?

Jeśli uważasz, że płacisz za dużo, pozwól nam to sprawdzić.
Powiedz dość zawyżania waszych rachunków.

Zgłoś się do nas, sprawdzimy je, poprawimy oraz obniżymy nawet o 50%.
W mieszkaniach, domach i firmach. Szybko i fachowo. Pamiętajcie, że zimy są bardzo długie i zimne, a nikomu niepotrzebne są dopłaty.
Pomagamy załatwić wszelkie formalności w zgłoszeniu do (sieci) dostawcy prądu i gazu.

Arkadiusz Skorupka
Zertifizierter Energieberater
Rudower str. 95 12351 Berlin
arkadiusz.skorupka@gmx.de

Gaz od
6 CENTÓW
za kWh brutto

Kontakt: 0163 7886965

Wszystkie formalności za darmo! Zaufaj mi!

Szafy z drzwiami przesuwanymi na wymiar

lizak.de

Päwesiner Weg 19, Haus 62
13581 Berlin
tel.: 030 924 053 84
Funk: 0151 591 191 12
e-mail: info@lizak.de

doradztwo i pomiar gratis

KOWALSTWO ARTYSTYCZNE

MD TOP UMZÜGE

składanie mebli, transport IKEA, przeprowadzki, opróżnianie piwnic, rozliczenie dla Arbeitsamt. Posiadam 2 busy kontenerowe i ubezpieczenie na przeprowadzki. Tel.: **0176 833 92 933**
E-mail: marekopuchowicz@aol.de

MD TOP UMZÜGE

Roedernallee 167/168
13407 Berlin (Wittenau)
Tischreservierung
+49 176 47 31 33 83
www.KorneliaRestaurant.de
www.facebook.com/RestaurantKornelia

KORNELIA

Polnisches Restaurant

Menu Świąteczne 2025

- BARSZCZ Z USZKAMI 5€
- ZUPA GRZYBOWA 6€
- PIEROGI Z KAPUSTĄ I GRZYBAMI 8,5€
- RYBA PO GRECKU 8€
- KARP W WINIE 9€
- KROKIETY Z KAPUSTĄ I GRZYBAMI 5€ /SZT
- ŚLEDŹ (W OLEJU LUB ŚMIETANIE) 4,5€
- SAŁATKA JARZYNOWA 5€
- BIGOS 10€
- FILET Z GĘSI W SOSIE OWOCOWYM Z KLUSKAMI ŚL. I CZERWONĄ KAPUSTĄ 25€

CIASTA

- SERO-MAKOWIEC 30€
- SERNIK 25€

* cena za blachę

Zamówienia przyjmujemy do dnia 16.12.2025 po więcej informacji zapraszamy do restauracji lub na naszą stronę internetową

* cena za porcję

Polnisches Bistro und Lebensmittel

Polskie Bistro w Berlinie – Twój Partner na Każdą Okazję!

Planujesz przyjęcie, spotkanie firmowe lub rodzinną uroczystość? Zaufaj naszemu polskiemu bistro, które zadba o każdy szczegół Twojego wydarzenia! Specjalizujemy się w cateringu oraz kompleksowej obsłudze eventów.

Oferujemy nie tylko wyśmienite, autentyczne polskie dania, lecz także pełną obsługę kelnerską i dostawę bezpośrednio na miejsce.

Nasze menu to prawdziwa esencja polskich smaków – doskonale skomponowane na każdą okazję!

Święta z Polskim Smakiem!

Zamów wigilijny catering do biura, domu, na budowę, halę, event, warsztat – gdziekolwiek jesteście. Przywieziemy, ustawimy i zorganizujemy całość.

Pierogi, barszcz z uszkami, ryby, kapusta z grzybami i domowe ciasta – wszystko świeże, domowe, tradycyjne.

Przyjmujemy również zamówienia indywidualne na święta (pierogi, uszka, śledzie, ryby, ciasta itd.)

Dodatkowo zapraszamy do naszego bistro na przepyszne dania serwowane na miejscu. W naszym sklepie z polskimi produktami znajdziesz wszystko, co potrzebne, aby poczuć się jak w domu.

Skontaktuj się z nami i odkryj, jak smakowicie można uczcić każdą chwilę z polskim bistro w sercu Berlina!

Tempelhofer Damm 200 • 12099 Berlin • U6- Kaiserin Augusta
Tel. 0151 756 39 396

ANTENY SATELITARNE

MONTAŻ • NAPRAWA • USTAWIANIE TELEWIZORÓW

Berlin bezpłatny dojazd • profesjonalny miernik
rozsądne ceny • ponad 15 lat doświadczenia

telefon / whatsapp: **0160 99 50 66 88**

MMM-COMPUTER SERVICE

- Naprawa komputerów i laptopów
- INTERNET - Instalacja - DSL / WLAN / TV
- WINDOWS - Instalacja / Naprawa

20 lat - usług komputerowych

- usuwanie wirusów / ratowanie danych
- szkolenia komputerowe u Klienta
- instalacja smarfonów, zabezpieczanie danych

24 h

030/ 30201944 01621786980

MAGDA & KAYA

SALON FRYZJERSKI

Turmstraße 14
10559 Berlin

Tel.: 030 343 535 55
mk-friseure.com

SACHVERSTÄNDIGEN-TEAM 24

Certyfikowany przez TÜV Rheinland niezależny i doświadczony

RZECZOZNAWCA SAMOCHODOWY

Rafał Lubiński

BEZPŁATNE PORADY

Dla poszkodowanych bezpłatna wycena szkody

+49 (0) 178 888 77 25

www.rzeczoznawca24.de ■ kontakt@rzeczoznawca24.de

NIEZALEŻNY RZECZOZNAWCA SAMOCHODOWY

Dipl.-Ing Henryk Dzikowski

BEZPŁATNE PORADY

dla poszkodowanych bezpłatna wycena szkody *

- rzeczoznawca certyfikowany przez PersCert TÜV
- wycena szkód powypadkowych - Gutachten
- wycena wartości pojazdu
- oględziny u klienta

* przy ustalonej winie strony przeciwnej, za wycenę szkody z reguły płaci ubezpieczalnia sprawcy

Tel.: (030) 91705498 Kom.: 01794503652
www.rzeczoznawca.org

NIEZALEŻNY RZECZOZNAWCA SAMOCHODOWY

Dipl.-Ing. Michael Żurek

partner DAT, SCHWACKE, KÜS, ADAC

BEZPŁATNE PORADY TELEFONICZNE

zadzwoń, poradź się bezpłatnie, zanim zadzwonisz do ubezpieczalni!

- dla poszkodowanych (bez winy), **BEZPŁATNIE**
- ocena szkód powypadkowych dla niemieckich lub polskich ubezpieczalni (Gutachten)
- pomoc w uzyskaniu odszkodowania
- ocena wartości pojazdu
- oględziny u klienta, krótkie terminy

Funk 0163 - 24 007 01, (030) 76678600

www.michael-zurek.de

AUTO - UBEZPIECZENIA

- NUMERY PRÓBNE
- NUMERY CELNE
- USŁUGI REJESTRACYJNE
- **NOWOŚĆ!** Wykonujemy na miejscu tablice rejestracyjne!

Biuro przy Urzędzie Komunikacji "ZULASSUNGSSTELLE"

- Kreuzberg

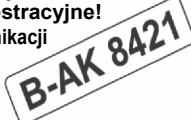
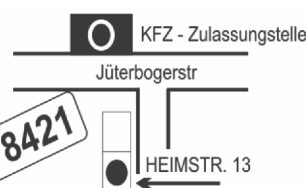
pon-śr. 8.00-15.00,

czw. 10.00-18.00, pt. 8.00-14.00

ZULASSUNGS - UND VERSICHERUNGSSERVICE
Heimstr. 13, 10965 Berlin

Tel.: 030 - 785 42 04 • Fax: 030 - 627 36 553

Funk: 0172 - 38 30 142

Matrymonialne / Towarzyskie

Andreas, 38 Jahre, ledig, halber Pole, berufstätig, schlank, möchte Dich (weiblich, Raum Süd-Neukölln) kennenlernen. Szyfr 1/25

Może fajny facet lat 60, pozna fajną Panią o tych samych zamiarach. Tel.: 030 43776396 lub 0176 660372115

Szczupła, sympatyczna, kulturalna Poznanianka pozna Pana do lat 80-ciu, do tańca i różańca. Szyfr nr 2/25

Odpowiedź na ogłoszenie z szyfrem proszę przysyłać na adres redakcji z podaniem na kopercie numeru szyfru

RZECZOZNAWCA SAMOCHODOWY
Dariusz Massel

Usługi:

- Kosztorys po wypadku OC - Gutachten
- Kosztorys Auto-Kasko AC
- Wycena wartości pojazdu
- Pomoc przy likwidacji szkód krajowych oraz zagranicznych

Dipl. Wirtschaftsjurist

certifikowany rzeczoznawca przez PersCert TÜV Rheinland
Lindenufer 17, 13597 Berlin
E-mail: massel-sv@gmx.de

Tel.: 030 / 50 34 86 82

☎ 0172 / 978 68 15

ODZYSKANIE PRAWA JAZDY - IDIOTENTEST PROFESJONALNE PRZYGOTOWANIE DO MPU PRZEZ PSYCHOLOGA

- bezpłatna konsultacja i bezpłatna analiza akt
- zapisanie na abstynencję - alkohol lub narkotyki
- przygotowanie do MPU online lub osobiste
- przygotowanie w języku polskim lub niemieckim
- pomoc w załatwianiu wszelkich formalności
- niska cena, wysoka jakość, profesjonalizm
- 95% zdawalności za pierwszym razem

Małgorzata Voelkel
mgr psychologii

ZADZWOŃ: 0152 33578752
0048 789414402 (KOMÓRKA POLSKA)

margaretavoelkel@aol.de
www.mpu-przygotowanie.de

Billy-Wilder-Promenade 32
14167 Berlin

Polskie Towarzystwo Turystyczno Krajoznawcze - Oddział w Międzyrzeczu

Klub PTTK im. W. Korfanteo w Berlinie zaprasza do wspólnego świętowania w grudniu! Grudzień to dla naszej organizacji miesiąc, w którym bierzemy aktywny udział w wielu wydarzeniach polonijnych.

W tym miesiącu nie proponujemy tradycyjnych spacerów czy wycieczek. Skupiamy się na wspólnym świętowaniu – nie tylko w gronie członków klubu, ale również w udziałach w przedsięwzięciach uroczystościach.

Jako grupa Polaków mamy możliwość kultywowania pięknych polskich tradycji i obyczajów, które nas jednoczą.

Chcesz się przekonać, jak wiele możemy razem zrobić? Dołącz do Klubu PTTK im. W. Korfanteo w Berlinie, a będziesz mógł dzielić się swoimi pomysłami i zbudować mosty ponad wszelkimi podziałami. Jesteśmy otwarci na nowych członków – bo w jedności siła, a razem możemy więcej!

Zapraszamy serdecznie!

W imieniu Klubu wszystkich zainteresowanych zaprasza prezes Danuta Schmidt

Adres kontaktowy: Danuta Schmidt

tel. 0049 163 4895991, e-mail: danuta.schmidt@freenet.de

www.jardan-bus.pl

Licencjonowany Przewóz Osób

JARDAN#BUS

Katowice-Gliwice-Opole-Wrocław-Berlin

Wyjazdy - Niedziela 16:00	Czwartek 7:00	Piątek 7:00
Powroty - Poniedziałek 11:00	Czwartek 16:00	Piątek 16:00

Możliwość przewozu z adresu na adres! Zabieramy również przesyłki!

0048 784 276 704 0048 600 426 476

KFZ-ZULASSUNG SPANDAU

Auto Anmeldung Spandau
Usługi rejestracji pojazdów
Berlin i Brandenburgia

- meldowanie, wymeldowanie
- zmiana adresu, nazwiska, itp.
- rejestracje próbne 5 dni
- rejestracje eksport 15/30 dni
- tablice rejestracyjne wykonujemy na miejscu - różne rozmiary, kolory

Brunsbütteler Damm 11
13581 Berlin
(naprzeciwko Spandau Arcaden)

pon-czw. 10:00-18:00
pt. 10:00-17:00

Tel.: 030/ 35 10 62 28 WhatsApp: 01522 5915255
www.kfz-zulassung-spandau.de

KFZ-GUTACHTERBUERO.COM
GUTACHTEN, BEWERTUNG, PRÜFUNG, BERATUNG

RZECZOZNAWCA SAMOCHODOWY

ocena szkód powypadkowych, ocena wartości pojazdu, oględziny u klienta, szybkie terminy

MÓWIMY PO POLSKU!

Współpracujemy z renomowaną polskojęzyczną kancelarią adwokacką w Berlinie

Markus Kleeberg
Neue Straße 10, 14163 Berlin
+49 176 790 930 35
info@kfz-gutachterbuero.com

Dla poszkodowanych bezpłatna wycena szkody

MENU NA WIGILIĘ TRADYCYJNE

Zgodnie z tradycją, na świątecznym stole powinno znaleźć się 12 dań na Wigilię, których wybór często zależy od danego regionu. Polskie potrawy wigilijne to długa lista. Menu wigilijne obfituje w ryby, dania z kapustą i grzybami, a także słodkie wypieki z makiem, bakaliami i przyprawami korzennymi, oraz sałatki.

Boże Narodzenie jest w dużej mierze uzależnione od regionu, w którym zamieszkujemy i od tradycji kultywowanych w naszej rodzinie, dlatego na jednym stole pojawią się kluski z makiem, a na innym słodka kutia. Zapraszamy.

12 TRADYCYJNYCH POTRAW WIGILIJNYCH:

Barszcz wigilijny z uszkami
Zupa grzybowa
Pierogi z kapustą i grzybami
Kapusta z grochem lub z grzybami
Karp smażony lub w galarecie
Ryba po grecku
Śledź w śmietanie lub oleju
Kluski z makiem
Makowiec
Piernik staropolski
Kompot z suszu
Kutia

1. Barszcz wigilijny z uszkami

Listę potraw wigilijnych otwiera tradycyjny czerwony barszcz, serwowany najczęściej z uszkami faszerowanymi kapustą i grzybami. Najlepszy to oczywiście ten własnej roboty. By wigilijny barszcz zachwycał piękną barwą, podczas gotowania dodaj do niego odrobinę octu lub soku z cytryny. Gotowy barszcz podawaj w porcelanowej wazie do zupy, by goście sami mogli nalać sobie zupę do talerzy.

2. Zupa grzybowa

Kolejną tradycyjną zupą serwowaną na wigilijny stół jest zupa grzybowa. W niektórych regionach Polski serwuje się ją zamiast czerwonego barszczu z uszkami, a w innych podaje się zarówno grzybówką, jak i barszczyk. Przygotowuje się ją z grzybów suszonych, a na koniec zabiela śmietaną. Jeżeli nie zdążyłeś z własnym zbiorem grzybów, bez problemów dostaniesz je na targach i w sklepach. Gotową zupę grzybową podawaj w wazie do zupy z podgrzewaną, by zawsze była ciepła i aromatyczna.

3. Pierogi z kapustą i grzybami

Kapusta pojawia się na wigilijnym stole pod różnymi postaciami. Wśród świątecznych potraw kapuścianych znajdziemy kapustę z grochem i grzybami, paszteciki i uszka z kapuścianym farszem, a także tradycyjne pierogi z kapustą i grzybami. Bez nich ani rusz! Aby domowe pierogi smakowały jak najlepiej niezbędne jest właściwe wyrobienie ciasta, a także przygotowanie aromatycznego farszu. Na polskich stołach pojawiają się także pierogi ruskie (z twarogiem, ziemniakami i cebulą) oraz nadziewane samymi grzybami. Wystarczy odpowiednio wyrobić pierogowe ciasto, nadziać je farszem, wyciąć i skleić za pomocą foremki do pierogów, tak by nie rozpadły się w czasie gotowania. Podsmażone na patelni i okraszone cebulką smakują najlepiej!

4.: Kapusta z grochem lub z grzybami

Kapusta z grochem to staropolska potrawa, której nie powinno zabraknąć na świątecznym stole. Danie przygotowywane z gotowanego grochu i kapusty kiszzonej. Odpowiednio przyprawiona majerankiem i z dodatkiem cebulki jest wyjątkowo smaczna w swojej prostocie. Warto pamiętać, że kiszona kapusta posiada cenne wartości odżywcze – jest bogata w witaminy oraz sole mineralne.

5. Karp smażony lub w galarecie

Tradycyjne dania wigilijne to obok zup, kapusty i pierogów także ryby. Rybom przypisywane jest znaczenie religijne – są one symbolem odradzającego się życia i samego Chrystusa. W świątecznym menu musi obowiązkowo znaleźć się karp – smażony lub przyrządzony w galarecie. Usmażonego w panierce lub przyrządzonego na zim-

no w galarecie karpia zaserwuj na eleganckim półmisku do ryb.

6. Ryba po grecku

Kolejną rybną potrawą, która powinna znaleźć się w świątecznym menu jest ryba po grecku! Danie to może być podawane zarówno na ciepło, jak i na zimno. Kawałki ryby trzeba delikatnie podsmażyć i dusić w sosie warzywnym. Charakterystyczny sos wykonasz z tartej marchewki, poszatkowanego selera, pietruszki, cebulki oraz koncentratu pomidorowego. Warzywno-śmietnik podsmaż na patelni, a później duś z dodatkiem przypraw.

7. Śledź – postne dania wigilijne

Smażony karp i ryba po grecku będą dobrane czuły się w towarzystwie śledzia! To ryba, której również przypisywana jest pewna symbolika. Otóż śledzie symbolizują post i wyczekiwanie. Zazwyczaj podawane w bardzo prostej formie – w śmietanie lub oleju

8. Kluski z makiem

Kluski z makiem goszczą w menu na Wigilię w niektórych regionach Polski. Przede wszystkim w Wielkopolsce, na Mazowszu, Podkarpaciu i Podlasiu. Smakują najlepiej, gdy przygotowane są z domowej roboty makaronu, koniecznie z dodatkiem mielonego maku, bakalii i miodu.

9. Makowiec

Zmielony mak wykorzystasz również do wypieczenia tradycyjnego ciasta wigilijnego – makowca. Niezwykły smak i zapach makowego ciasta doskonale komponuje się z aromatem suszonych grzybów, mandarynek i kompotu z suszu. To właśnie w Święta Bożego Narodzenia smakuje najlepiej!

10. Kompot z suszu. 11. Kutia. 13. Sałatka Jarzynowa.

I wiele wiele innych. Wesołych Świąt.

Bogusław Sypień

2025 okiem młodych reporterów

Dzisiaj bez przedłużania. Poniższe teksty na temat "Moje najciekawsze sportowe wspomnienie" stworzyli uczniowie szkół i organizacji polonijnych w Berlinie. Nie zmieniałem ich treści, nie poddawałem redakcji. Uważam, że bronią się same i są świadectwem prawdziwych emocji. Zapraszamy do lektury!

Sara Bodych, 10 lat

Moje najciekawsze wydarzenie sportowe w 2025 roku to mecz koszykówki, który odbył się 8.11.2025 w Uber Arena. Tego dnia grała drużyna Alba Berlin i Syntainics MBC. Kibicowałam naszej lokalnej drużynie - Albie Berlin, ale nie tylko ja. *Mój dziadek, mama, znajomi i sąsiedzi też byli ze mną.* Bardzo nam się nam podobało, ponieważ atmosfera była miła. Samo wydarzenie sportowe było ciekawe i widowiskowe, a czas szybko minął. Też śpiewy i radosne okrzyki kibiców nam się podobały. Również miejsce zrobiło na mnie wrażenie. Nigdy wcześniej nie byłam w Uber Arena i myślałam, że odbywają się tam tylko koncerty. To był mój pierwszy mecz koszykówki. Mam nadzieję, że to nie ostatni, który zobaczę.

Mia Sachajska, 9 lat

W tym roku pierwszy raz brałam udział w biegach ulicznych „mini-MARATHON” w Berlinie i chciałabym podzielić się z Wami moimi wrażeniami. Wydarzenie to zorganizowano dla uczniów szkół z Berlina i Brandenburgii z roczników 2006-2016. Choć do pokonania była „tylko” 1/10 pełnego maratonu, dokładnie 4,2195 km, czułam się, jakby to był prawdziwy maraton. Poczucie bycia częścią tak wielkiej imprezy sportowej było niesamowite. Do punktu startowego na Potsdamer Platz przyjechałam razem z innymi uczniami mojej szkoły „Grundschule Alt-Karow”. Każdy uczestnik otrzymał numer startowy i koszulkę maratonu. Pełni emocji wystartowaliśmy punktualnie o godzinie 12:00. Na początku biegłam szybko, *ale w połowie trasy zaczęło mi brakować sił. Na szczęście zmęczenie trwało tylko chwilę, bo wzdłuż całej trasy stali ludzie, którzy oklaskami i głośnymi okrzykami motywowali mnie do dalszego biegu.* Niesamowite było też to,

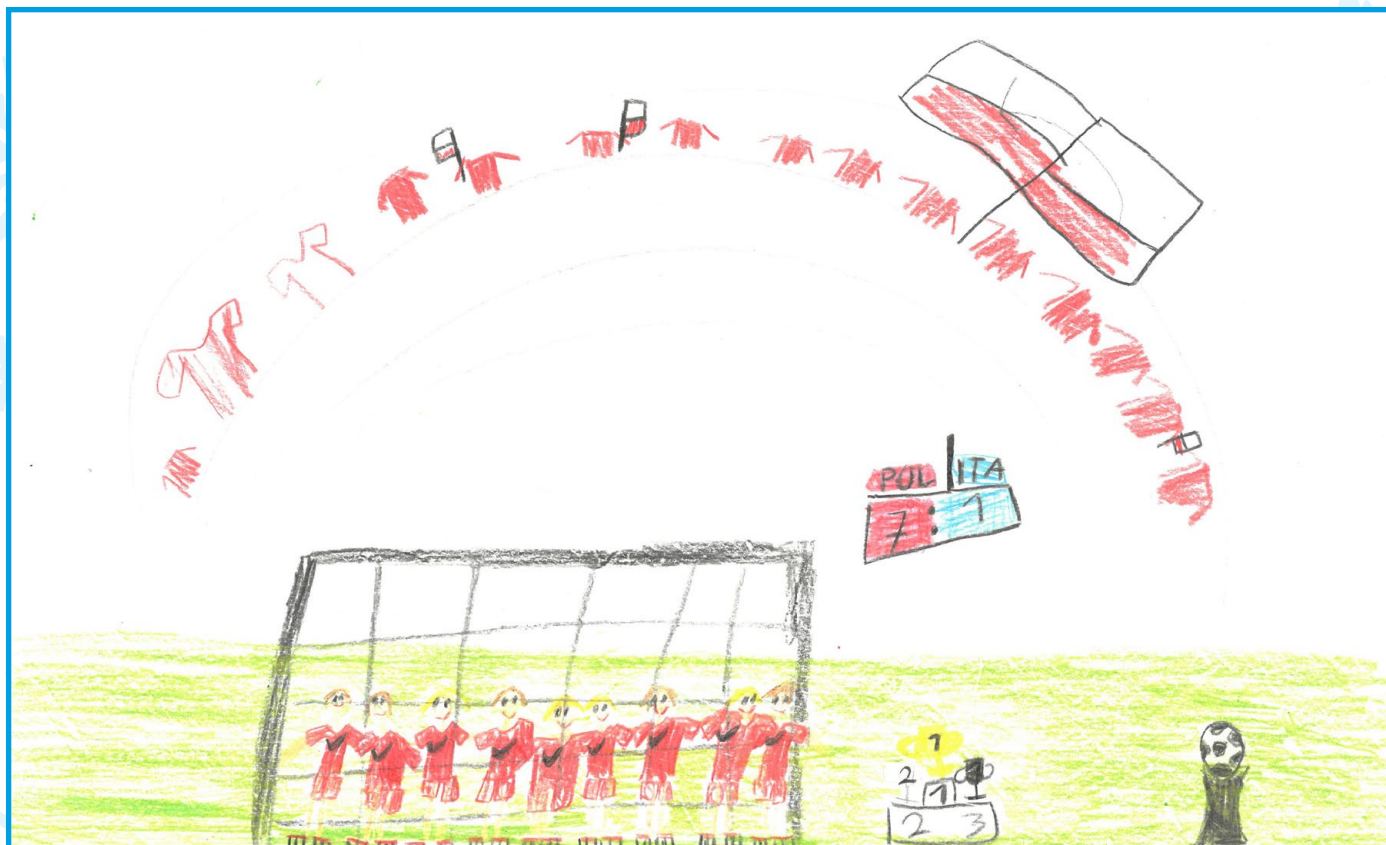
że w zawodach brały udział również osoby niepełnosprawne. Po 12 minutach i 42 sekundach dobiegłam do mety, która znajdowała się kawalek za Bramą Brandenburską, w tym samym miejscu, gdzie kończy się normalny maraton. Ten moment na zawsze pozostanie w mojej pamięci. Każdy uczestnik maratonu otrzymał medal i dyplom oraz mógł poczęstować się pysznymi pączkami, owocami i wodą. Za metą przywitali mnie moja rodzina i znajomi i mogliśmy wspólnie świętować mój sukces.

Francis Roche, 8 lat

Od prawie dwóch lat ćwiczę judo w lokalnej drużynie i mam już złotopomarańczowy pas. Treningi judo sprawiają mi wielką przyjemność, a jeszcze większą frajdę sprawia mi udział w turniejach. W tym roku byłem już na kilku, ale chciałbym opowiedzieć o tym ze stycznia 2025. Ten dzień pamiętam bardzo dobrze. Dotarłem z mamą na zawody judo i razem z innymi uczestnikami po ustaleniu kategorii wagowych czekałem na moje walki. Czułem się dobrze przygotowany bo wcześniej intensywnie trenowałem. W mojej grupie było 4 zawodników i miałem odbyć 3 walki. Pierwszą wygrałem i drugą również, choć nie było łatwo. *Moi przeciwnicy również byli świetni i wszyscy mieliśmy wyrównany poziom.* Trzecią walkę za to, mimo że dawałem z siebie wszystko, przegrałem. W turnieju dostałem srebrny medal i byłem trochę zawiedziony. Po rozdaniu medali był jeszcze jeden punkt programu. Organizatorzy chcieli przyznać 2 puchary: dla zawodniczki i zawodnika o najlepszej technice walki. Gdy przez głośniki usłyszałem swoje nazwisko, nie mogłem w to uwierzyć. Mama musiała mi powiedzieć: „Franiu to ty, wyjdź na środek”. Byłem przeszczerliwy! Dostałem pierwszy w życiu puchar! Moja technika została nagrodzona. Sport jest pełen emocji!

Alexander Moczyński, 7 lat

Moje najpiękniejsze wydarzenie sportowe to moje siódme urodziny. Było lato i bardzo ciepło. Zaprosiłem dużo kolegów. Mój wujek jest trenerem dzieci w piłce nożnej i specjalnie dla mnie, na moje urodziny, zarezerwował tylko dla nas całkiem nowe i duże boisko. Najpierw wujek zrobił z nami rozgrzewkę, biegaliśmy i mieliśmy różne zadania z piłką. Potem podzieliliśmy się na dwie drużyny i graliśmy prawdziwy mecz. *Wujek był sędzią i robił to naprawdę dobrze. Nie można było faulować.* Super się grało. Moja drużyna wygrała i krzyczeliśmy z radości. Na końcu strzelaliśmy z 11 metrów do bramki. Mój wujek stał na bramce i to nie było łatwo strzelić gola. W końcu wybraliśmy króla

Alexander Moczyński

strzelców. Moja mama zrobiła dla każdego złoty puchar i do środka dała słodczyce i różne zabawki. Koledzy byli bardzo zadowoleni, ja też. To były najpiękniejsze sportowe urodziny. Za rok też chcę grać w piłkę na moje urodziny.

Adam Nastarowicz, 15 lat

W moim życiu sport odgrywa ważną rolę. Od wielu lat trenuję piłkę nożną. Uczęszczałem również na treningi jujitsu. Obecnie gram w piłkę nożną w drużynie Club-Italia, a najpiękniejszym momentem sportowym w roku 2025 był mecz wyjazdowy z drużyną FC Schöneberg. Na tamten moment drużyna miała wszystkie mecze wygrane, a my nie wygraliśmy żadnego. Byłem więc przekonany, że będzie to bardzo ciężki mecz i przeciwnicy strzelą nam dużo bramek. Mój trener wystawił mnie w wyjściowej jedenastce na środku obrony. *Od pierwszego gwizdka przeciwnicy „cisnęli” nas niemiłosiernie. Stwarzali sobie sytuacje bramkowe jedną za drugą, a nam przychodziło to z trudem.* Wszyscy musieliśmy bronić na naszej połowie. W pierwszej odsłonie, która zakończyła się bezbramkowo, miałem kilka udanych interwencji. W przerwie czułem jednak obawę, że w drugiej połowie rywale rozpoczną ostre strzelanie, a piłka kilkakrotnie zatrząpocze w naszej bramce. Po przerwie drużyna przeciwna była jeszcze groźniejsza, stwarzali sobie dużo akcji, a stałe fragmenty gry mnożyły się. Gdy wreszcie stworzyliśmy sobie groźniejszą akcję, mój kolega niefortunnie stracił piłkę i „poszła kontra”, którą zatrzymałem wślizgiem. Niestety nie był on wykonany zgodnie z przepisami, za co dostałem żółtą kartkę. Po otrzymaniu kary od sędziego, trener przywołał zmianę, bym mógł chwilę odpocząć i ochłodzić na ławce rezerwowych. W meczu po moim zejściu niewiele się zmieniło. Przeciwnicy z wielką pasją atakowali naszą bramkę, a my dzielnie stawialiśmy opór. I kiedy wydawało się, że mecz może zostać nierozstrzygnięty, moja drużyna wypracowała wzorowy kontratak, zakończony celnym strzałem. Szalona radość opanowała nas oraz naszych kibiców. Po strzelonej bramce wróciliśmy na linię obrony, żeby wzmocnić naszą defensywę. Wynik 1:0 nie uległ zmianie, a my tym samym osiągnęliśmy pierwsze zwycięstwo. Ten mecz nauczył mnie, że z każdą drużyną można wygrać, nieważne z kim grasz, bo „piłka jest okrągła a bramki są dwie” - jak mawiał Trener Legenda, Kazimierz Górski.

Franciszek Grywalski, 8 lat

Cześć mam na imię Franek. Mam osiem lat i chodzę do szkoły w Staken. W ostatnim tygodniu miałem szansę, żeby spotkać pierwszy raz w moim całym życiu amerykańską drużynę futbolową Indianapolis. A było to tak... *W szkole na przerwie bawiliśmy się tylko na boisku do piłki nożnej albo na trawie i między drzewami. Normalnie jak w dżungli.* Pewnego dnia dowiedzieliśmy się, że będziemy mieć w szkole plac zabaw z prawdziwego zdarzenia, który „zbuduje” dla nas właśnie drużynę Indianapolis! Kiedy Indianapolis przyjechała do Berlina odbyła się wielka impreza w naszej szkole i otwarcie placu zabaw. W podziękowaniu zrobiliśmy plakaty we wszystkich językach świata i przygotowaliśmy taniec pap pap americano. Było dużo ludzi i bardzo głośno! Po otwarciu każdy z nas mógł wypróbować nową GIGA zjeżdżalnię i klettergerüst. Całej imprezie towarzyszył Blue, maskotka Indianapolis, który tym razem był bardzo grzeczny i nikt nie dostał tortem w twarz. Kto chciał, otrzymał worek sportowy z logo drużyny i szalik. Poznałem trenerów Indianapolis i dostałem autograf na ręce, który niestety się szybko zmazał, ale na szczęście zdążyłem zrobić zdjęcie. Próbowaliśmy swoich sił w rzucaniu piłką futbolową, a także rozegraliśmy mecz. Jedliśmy amerykańskie hot dogi i słodki popcorn. Było super! Chciałbym kiedyś pojechać do Ameryki.

Jakob Bach, 15 lat

W tym roku na zajęciach WF-u graliśmy w siatkówkę. Na początku jak absolutni nowicjusze. Ostrożnie. Po pewnym czasie zaczęliśmy grać 3 na 3. Szczególnie moja drużyna cieszyła się każdą minutą treningu. Każdą sekundą. Pod koniec roku, szybciej niż chcieliśmy, rozpoczął się nasz ostatni mecz. Graliśmy spokojnie. Jednak po każdym nowo zdobytym punkcie gra stawiała się coraz trudniejsza, a ambicje rosły do nieskończoności. Za każdy punkt, który zdobyliśmy, nasi przeciwnicy również otrzymywali punkt. 7-8, 11-10, 13-13. Nie zwracaliśmy już uwagi na czas, liczył się tylko kolejny punkt. Tym bardziej szokująca była wiadomość, że nadchodzi ostatni serw. Przeciwnik miał piłkę w rękach. Serwis był „krótki”, piłka potoczyła się po siatce. W tym momencie wszystkie moje nadzieje zniknęły. Ale wtedy jak nagle pojawił się mój kolega i lekko podbił piłkę. *Musiałem zdecydować, czy zagrać nad siatką, dając przeciwnikom świetną okazję do zdobycia punktu, czy też zagrać ją do kolegi z drużyny, co było*

znacznie trudniejsze. Zdecydowałem się zaryzykować, ponieważ to dałoby nam punkt. Piłka poleciała prosto do atakującego, a on idealnie ją uderzył. Wygraliśmy! Byliśmy najszcześliwsi ludźmi na świecie. To pokazało mi, że taka chwila jest o wiele piękniejsza niż punkt lub zwycięstwo.

Miłosz Wojciechowski 10 lat

Na stadionie wielkie krzyki,
Biegają szybkie piłkarzyki.
Lewy strzela – bramka w siatce,
A bramkarz krzyczy: „No nie w kratce!”
Napastnicy gubią buty,
Obronca zadaje dziwne skróty.
Kibice machają, trąbki grają,
Piłkarze góraj! Wciąż wygrywają.
Bo choć czasem bramkę spalają,
To z uśmiechem mecze grają!

David Zhylyayev, 8 lat

Latem pojechałem do mojej babci, która mieszka w Szlezwiku-Holsztynie. W naszej miejscowości odbywał się tydzień sportu, więc oczywiście musiałem tam być — bo kto jak nie ja miał biegać, skakać i śmiać się z kolegami? W tym roku wygrałem medal, bo przybiegłem pierwszy — a przynajmniej tak wtedy myślałem. Trzeba było przebiec dwa okrążenia z przeszkodami. A te przeszkody? Normalnie jak w filmie! Tunel, przez który trzeba było się przeczołgać, basen z wodą, w którym można było zrobić sobie niezłą kąpiel, las pełen kałuż, drewniane belki do przeskakiwania i ogromne bele siana, przez które trzeba było się wspinać jak mała małpka. Ale najzabawniejsze było to, że ten cały „okrąg” był tak pokrecony, że sam nie wiedziałem, ile właściwie przebiegłem! Trochę przez las, trochę przez pola — jak w wielkiej sportowej dżungli. *Wszyscy krzyczeli, dopingowali, chlupali w wodzie, a ja po prostu biegłem tam, gdzie widziałem następne dziecko.* Przybiegłem pierwszy i dostałem medal. Byłem dumny jak paw! Moja rodzina też się cieszyła. Dopiero potem okazało się, że... przebiegłem tylko jedno okrążenie! Ale wcale się nie martwiłem. Medal i tak został ze mną — na pamiątkę. Powiedzieli tylko: „Dawid, w przyszłym roku bądź trochę bardziej uważny!”. W przyszłych zawodach na pewno będę bardziej skoncentrowany, bo wiem, że medal powinien być zdobyty uczciwie i z pełnym wysiłkiem. A ja chcę pokazać wszystkim, że potrafię to zrobić — i tym razem nie zgubię się na trasie! Uprawiajcie wszyscy sport, bo to naprawdę świetna zabawa!

PS Z okazji Dnia Dziecka „Kontakty” zorganizują kolejny konkurs literacki. Tym razem wyróżnieniem będzie nie tylko publikacja tekstu, ale także nagroda rzeczowa. Do usłyszenia!

m. w pow. lubartowskim	▼	polski żeglarz, Leonid	▼	stolica Tunezji	gromadzi dzieła sztuki	▼	stolica Kalifornii	pióro do łączenia deszczulek	▼	plama w zeszyście	▼	rozdawane na ulicy	sąsiad Graczyków	▼	Winona, aktorka
portal notowany na GPW	▶				sterczą po bokach głowy	▶				wybrańek serca	▶				rozprzeszczenia nie się
miasto św. Tomasza		solenizantka z 25 sierpnia	▶					model Hondy	▶						
▶					kolor surowego płótna	▶				kawałek ociosanego drewna	▶				
samocho-dowa książka	▼	część namiotu	▶	utwór Byrona				śpiewają "Spadaj"	▶						
▶					... Damon, aktor	▶				Lars von ..., reżyser	▼	pełne podczas ulewy		ucznio-wie w wojsku	ryba - postrach mórza
styl Ludwika XV		na głowach dam	▼	jest go dużo po burzy	Hong ..., włączony do Chin	▼	Szyc, aktor	brytyjski pistolet maszynowy	▶	Staro-grecki statek	▶				
▶							pochod-ne kwasów i alkoholi						z niego sięmię	▶	
osoba, która coś udaje	▶									spis, wykaz	▶				
obrazy w cerkwi	▶						obszar, okolica	▶					np kro-cionóg	▶	
karaib-ska stolica	▶									rysunek w książce	▶				

zadanie udostępnił serwis krzyżówkowy szarada.net

Kontakty – bezpłatny miesięcznik polonijny, ukazujący się systematycznie od 1995 roku w Berlinie i Brandenburgii oraz na stronie www.kontakty.org
Kontakty ukazują się w każdą pierwszą niedzielę miesiąca. Ogłoszenia przyjmujemy do 20-tego każdego miesiąca wraz z dowodem wpłaty!
Adres redakcji: Kontakty, Ollenhauer Str. 45, 13403 Berlin, tel.: 030 3241632, fax: 030 37591850, e-mail: webmaster@kontakty.org

W pilnych sprawach tel. kom.: 0176 21137428 oraz 0178 6990385

Postbank Berlin IBAN: DE07 1001 0010 0517 3861 07, BIC (SWIFT): PBNKDEFF

Godziny otwarcia: przyjmowanie reklam od wtorku do czwartku w godzinach od 10:00 do 17:00 lub na umówiony termin

Zespół redakcyjny: Redaktor naczelna/ wydawca: Marianna Klon, tel.: 0176 21137428

Redakcja: Izabela Klon-Dziągwa, Andrzej Klon, Marta Szymańska, Anna Burek, Jakub Tosik, Tomasz Klon, Grzegorz Szklarczyk

OD REDAKCJI: Uwaga! Prace prosimy przysyłać w formatach: *TIF, *EPS (level 2), *PDF (high quality), *CDR (max. v13), *JPG. Wszystkie użyte czcionki w dokumencie powinny być dostarczone oddzielnie w formacie OpenType lub zamienione na krzywe, rozdzielczość map bitowych nie niższa niż 300 dpi, w paletcie kolorów CMYK. W innych przypadkach moduły mogą różnić się od przesłanych przez Państwa projektów, ZA CO REDAKCJA NIE ODPOWIADA! Zastrzegamy sobie prawo do skracania tekstów nadesłanych do redakcji i zmiany tytułów. Nie ponosimy odpowiedzialności za treść reklam ogłoszeń. Wszelkie przedruki i kopiowanie bez zgody redakcji zabronione. Mamy prawo odmówić zamieszczenia reklam i ogłoszeń jeśli ich treść i forma są sprzeczne z charakterem czasopisma „KONTAKTY”

Miejscowym sądem jest sąd w Berlinie. Prawem obowiązującym jest prawo niemieckie.

UWAGA: ze względu na utratę jakości oraz liczne błędy drukarskie, reklamy nie mogą być wypuszczane z programu Word.

Zasady odpłatności:

Ogłoszenia drobne i towarzyskie do 25 słów - 17 Euro (powyżej 0,50 Euro za każde słowo). **Ogłoszenia firmowe** - 1cm²: czarno-białe - 1,50 Euro, w kolorze - 1,90 Euro. **Ogłoszenia firmowe** - 1 cm²: strona 3 i ostatnia w kolorze - 2,50 Euro. **Ogłoszenia ekspresowe w internecie** (do 20 słów) - 10 Euro za miesiąc ekspozycji. **Ceny bez podatku.**

Uwaga! Przy wpłatach do 7 dni za ogłoszenia ramkowe pow. 30 Euro udzielamy rabatu: 3 miesiące - 5%, 6 miesięcy - 10%, 12 miesięcy - 15%. Reklamy firmowe (powyżej 9 cm x3 cm) zlecone do opracowania przez grafika „KONTAKTÓW” płatne 30 Euro.

AUTOHAUS
Kaufmann
GmbH

Birkbuschstr. 53A, 12167 Berlin
info@renault-kaufmann.de
Tel.: 030 / 7699 23-31
Tel.: 030 / 7699 23-25
Fax: 030 / 7699 23-29

Dojazd: S+U 9 Bahn / stacja Rathaus Steglitz, przesiadka na Bus 186, kierunek Lichterfelde-Süd, przystanek docelowy: Gärtnerstr.

W naszej ofercie ponad 200 modeli samochodów wielu renomowanych marek!!!

● Renault ● Mercedes ● Audi ● BMW ● Volkswagen ● Nissan ● Mini ● Opel ● Toyota ● Dacia ●

Propozycje pana Szulca na GRUDZIEŃ 2025!!!

FORD KUGA TREND 1.5 ECOBOOST SHZ LEN-KRADHZG KEYLESS NOTBREMSASS. TEMP PDCV+H BERGANFAHRASS.

88 kW (120 PS), benzyna, manualna skrzynia biegów, 2018, klimatyzacja, wspomaganie kierownicy, centralny zamek, elektryczne szyby, podgrzewane fotele, tempomat, czujniki parkowania, podgrzewanie kierownicy, kontrola trakcji, światła przeciwmieglne, regulacja świateł, radio, bluetooth, sterowanie głosowe, komputer pokładowy, system start-stop, relingi dachowe, pakiet zimowy

RATY od
89 €/mies.

Cena: 10.890 €

RENAULT MEGANE GRANDTOUR 1.5 BLUE DCI LIMITED DELUXE KAMERA+NAVI+SITZ

85 kW (116 PS), diesel, manualna skrzynia biegów, 2020, klimatyzacja, wspomaganie kierownicy, centralny zamek, elektryczne szyby, podgrzewane fotele, tempomat, czujniki parkowania, system nawigacji, CD, radio, MP3, bluetooth, streaming muzyki, kontrola trakcji, podgrzewane lusterka boczne, kamera cofania, relingi dachowe, elektryczny hamulec postojowy, czujnik deszczu, system start-stop, serwisowany zgodnie z książką serwisową

RATY od
99 €/mies.

Cena: 10.990 €

RENAULT CLIO V INTENS TCE 90

67 kW (91 PS), 96.500 km, benzyna, manualna skrzynia biegów, 2021, klimatyzacja, wspomaganie kierownicy, centralny zamek, tempomat, czujniki parkowania, ogranicznik prędkości, kontrola trakcji, system nawigacji, bluetooth, ekran dotykowy, streaming muzyki, kamera 360, czujnik deszczu, czujnik światła, felgi aluminiowe, komputer pokładowy, system start-stop

RATY od
119 €/mies.

Cena: 11.890 €

RENAULT CAPTUR II EQUILIBRE 1.0 TCE 90 EU6D

67 kW (91 PS), 39.463 km, benzyna, manualna skrzynia biegów, 2022, klimatyzacja, kontrola trakcji, wspomaganie kierownicy, centralny zamek, elektryczne szyby, czujniki parkowania, ogranicznik prędkości, regulacja świateł, czyszczenie reflektorów, USB, streaming muzyki, asystent ruszania pod górę, osłona bagażnika, system start-stop, serwisowany zgodnie z książką serwisową

RATY od
149 €/mies.

Cena: 15.890 €

RENAULT KANGOO RAPID EXTRA 1.5 DCI 90 FAP SORTIMO

66 kW (90 PS), 58.407 km, diesel, manualna skrzynia biegów, 2019, klimatyzacja, wspomaganie kierownicy, centralny zamek, elektryczne szyby, tempomat, kierownica wielofunkcyjna, kontrola trakcji, radio, USB, bluetooth, zestaw głośnomówiący, bagażnik dachowy, drzwi przesuwne, komputer pokładowy, asystent ruszania pod górę, system start-stop, serwisowany zgodnie z książką serwisową

RATY od
99 €/mies.

Cena: 10.890 €

RENAULT KANGOO RAPID EXTRA 1.5 BLUE DCI 95 FAP EU6D-T SORTIMO

70 kW (95 PS), 151.379 km, diesel, manualna skrzynia biegów, 2020, klimatyzacja, wspomaganie kierownicy, centralny zamek, elektryczne szyby, tempomat, wielofunkcyjna kierownica, kontrola trakcji, radio, USB, bluetooth, zestaw głośnomówiący, komputer pokładowy, system start-stop, drzwi przesuwane, serwisowany zgodnie z książką serwisową

RATY od
69 €/mies.

Cena: 8.890 €

HYUNDAI TUCSON BLACKLINE MILD-HYBRID 2WD PANO+WINTER PAKET

110 kW (150 PS), 29.500 km, benzyna, automatyczna skrzynia biegów, 2023, klimatyzacja, wspomaganie kierownicy, centralny zamek, elektryczne szyby, tempomat, kierownica wielofunkcyjna, czujniki parkowania przód i tył, keyless entry, ogranicznik prędkości, system nawigacji, system audio, radio, USB, MP3, bluetooth, ekran dotykowy, streaming muzyki, kontrola trakcji, czujnik deszczu, asystent pasa ruchu, felgi aluminiowe, relingi dachowe, elektryczny dach panoramiczny, opony całoroczne, kamera cofania, komputer pokładowy

RATY od
269 €/mies.

Cena: 27.890 €

FORD TRANSIT COURIER TREND 1.5 TDCI WÜRTTH AUSBAU

55 kW (75 PS), diesel, manualna skrzynia biegów, 2021, klimatyzacja, wspomaganie kierownicy, centralny zamek, elektryczne szyby, podgrzewane fotele, czujniki parkowania, kierownica wielofunkcyjna, podgrzewana przednia szyba, system nawigacji, CD, radio, USB, MP3, bluetooth, kontrola trakcji, drzwi przesuwne, światła przeciwmieglne, asystent ruszania pod górę, komputer pokładowy, system start-stop

RATY od
129 €/mies.

Cena: 12.890 €

Posiadamy w naszej ofercie ponad 300 aut.

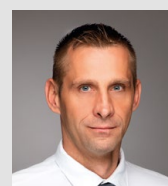
Zobacz nas na:

www.renault-kaufmann.de, www.autokomis-berlin.pl

Oferujemy sprzedaż ratną oraz leasing samochodów nowych i używanych!

Dogodne spłaty rat dla osób posiadających firmy lub zatrudnionych w Niemczech

Zapewniamy usługi serwisowe oraz przeglądy techniczne w naszych firmowych warsztatach!

p. Cezary Szulc

Tel.: 769923-25

ZAKŁADANIE I PROWADZENIE SPÓŁEK W NIEMCZECH I UNII EUROPEJSKIEJ

Jedyna tego typu firma w Niemczech. Co nas wyróżnia ?

tradeoffice24.com GmbH, Piotr Winiarski, CEO
Westhafenstr.1 | 13353 Berlin
Tel.: +0049 30 21966038 | Fax: +49 30 21966174
office@tradeoffice24.com
www.tradeoffice24.com

Tylko u nas w jednym miejscu, w jednym zespole i według branży:
wielojęzyczni inżynierowie, ekonomiści, prawnicy, doradcy podatkowi i ubezpieczeniowi,
eksperti marketingu międzynarodowego, tłumacze • Organizacja dystrybucji
towarów i usług • Stała opieka w trakcie otwierania i działalności firmy.
Oferujemy adres, serwis biurowy, prowadzenie księgowości, prowadzenie reprezentacji
i przedstawicielstw firm z Polski • Eksport, import, handel, produkcja.
Międzynarodowe targi i giełdy kooperacyjne. Strategia. Projekty.

Poland Business Center World
Światowe Stowarzyszenie Firm Polskich i Polonijnych

info@PolandBusinessCenter.world
www.PolandBusinessCenter.world

Bądźmy w kontakcie!

KARTY SIM TELEFONY & AKCESORIA INTERNET I WIELE WIĘCEJ!

INTERNET DOMOWY
INTERNET MOBILNY
TELEFONY KOMÓRKOWE

+49 176 482 077 84 +49 30 818 680 77

teleberlin.pl

WSZYSTKIE PORADY SĄ
DARMOWE I W JĘZYKU POLSKIM!

ZAPRASZAMY!

teleberlin.pl Inh. Teodor Mainka, Friedrich-Wilhelm-Str.83, 13409 Berlin

iPhone SAMSUNG NOKIA SONY HUAWEI MI LG Vodafone Blau ortel O2 1&1 mobilcom dectel ay yildiz yourfone CTELO

POLONIJNE TOWARZYSTWO TURYSTYCZNE I KULTURALNE BERLIN – PTTiK BERLIN

„PTTiK Berlin“ zaprasza w grudniu do wspólnego delektowania się nastrojem bożonarodzeniowym na dziedzińcu Bornstedt w Poczdamie.

Spotykamy się w niedzielę, tj. 07.12.2025 o godz. 12:00 na dworcu w Poczdamie przy Informacji, znajdującej się po środku holu przy wyjściu z S- Bahnu.

Zgodnie z naszą tradycją wspólnego poznawania jarmarków bożonarodzeniowych w tym roku wybieramy się do Krongut Bornstedt (Królewskiego grodu Bornstedt) w Poczdamie, który znajduje się zaledwie 400 m od pałacu i ogrodu Sanssouci. Od 29.11 – 22.12 2025, czyli w okresie adwentu Bornstedt zamienia się w „Romantyczną bożonarodzeniową wioskę”, w której nie spotka się typowych handlowych stoisk, lecz kulinarny pokaz napojów, potraw i wypieków związanych z Bożym Narodzeniem lub pokaz wyrobów cynowych i nietypowych kapeluszy. W nastroju świątecznym przy dźwiękach niebiańskiej muzyki będzie tam można doznać najromantyczniejszych wydarzeń, np. spotkać Św. Mikołaja, zwiewne aniołki lub podziwiać stary kunszt rzemieślniczy czy delektować się świątecznymi przysmakami na historycznym dziedzińcu. Przysmaki te mają być w pełnym tego słowa znaczeniu kulinarnym wydarzeniem, którego nie można przegapić.

Tego dnia stoją także otworem drzwi do starego browaru, kafejki ulokowanej w starej stodole, królewskiej cukierni, także do Muzeum Figur Cynowych.

Bornstedt wraz z całym swoim otoczeniem został zrekonstruowany w 2002 roku i od tego czasu prezentuje swoje historyczne Ensemble w całym swoim pięknie. Od 1999 roku znajduje się pod ochroną zabytków i należy do światowego dziedzictwa UNESCO.

Jarmark Bożonarodzeniowy Bornstedt

Wstęp na dziedziniec wynosi 2/1 Euro.

W imieniu „PTTiK BERLIN“ na spacer zaprasza Elżbieta Potępska, przewodnik po Berlinie i Poczdamie.

„PTTiK Berlin“ życzy Wszystkim naszym miłośnikom zdrowych, pogodnych i radosnych Świąt Bożego Narodzenia, a w Nowym Roku 2026 zdrowia, szczęścia i wszelkiej pomysłowości oraz wielu wspólnych spacerów i wędrowek.

PTTiK BERLIN – Elżbieta Potępska,
przewodnik po Berlinie i Poczdamie,
tel.: 030 815 89 14, e-mail: kontakt@pttik-berlin.de